

▲ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır H.Əliyev

DIPLOMAT

№ 9 (208) 11 - 17 Mart, Adar, sal 2013
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman? Qədim Avropanın xaçpərəstləri, Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər, Qurtarmış İslamı çox ağır dardan! Yüz illər sındırmış göy məscidləri. Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səhəddin Eloğlu

Səh. 2

İlham Əliyev Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının istifadəyə verilmiş yeni korpusunda yaradılan şəraitlə tanış olmuşdur

Səh. 7

110 salıya Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê kurd Gêneral Mistefa Barzanî

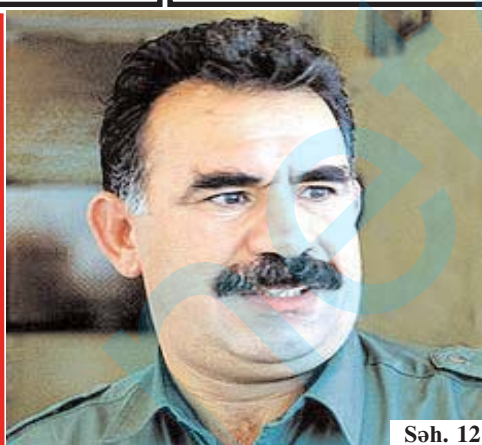
Səh. 4

Barzanî Ji Bo Roja Jinên Dinyayê Peyam Weşand

Səh. 4

"Leyla Zana bû namzêda Xelata Nobel a Aştiyê"

Səh. 12

Öcalan'ın mektupları...

Səh.11

Kışanak: Barıştan kaçan taraf değiliz

Səh. 4

Nehîşt ew bi otomobîlê vegerin Diyarbekirê

Ahmet Türk: Önemli olan Kürtlerin ittifakı

Səh. 12

SEROKÊ NEMIR BARZANÎ

Səh. 11

Dezgehê Xêrxwaziya Barzanî alîkarîkirina Rojava de berdewame

Səh. 4

Kürt kadını mı Kürt erkeği mi?

Səh. 6

ATATÜRK KÜRD OLSAYDI-DÜŞÜNÜN...

Səh. 11

Курдистан протестует против направления иракских сил в спорные районы на границе с Сирией

Səh. 14

Səh. 3

«Dar gündə ellərə məsləhət yeri, Arxadı, köməkdi, yaxşı kişiler...»

Səh. 13

Selahattin Demirtaş'tan bomba açılma

Səh. 5

QAYIDIM GƏNCLİYƏ BAŞ ƏYİM SƏNƏ

Səh. 15

Парламентский доклад по Улудере возмутил оппозицию и семьи жертв

İlham Əliyev Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının istifadəyə verilmiş yeni korpusunda yaradılan şəraitlə tanış olmuşdur

Dövlət başçısının göstərişi ilə ölkə həyatının bütün sahələrində abadlıq və quruculuq tədbirləri ardıcıl olaraq həyata keçirilir, genişmiqyaslı infrastruktur layihələri reallaşdırılır. Respublikamızın hər yerində yeni-yeni elm, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və incəsənət obyektləri inşa olunur, mövcud binalar isə əsaslı şəkildə yenidən qurulur.

Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının yeni korpusu da ən müasir standartlara uyğun olaraq inşa edilmişdir. Bu akademiya 2002-ci ildə Prezidentin Fərmanı ilə yaradılmışdır. Akademiya orta ixtisas məktəbləri, ali məktəb və ali məktəbdən sonrakı səviyyələrdə olan tədris proqramlarını həyata keçirən və ali rəssamlıq təhsilinin tələblərinə uyğun məzmun və keyfiyyət hazırlığını təmin edən, respublikada bütün təsviri sənət növləri üzrə peşəkar kadrlar hazırlayan yeganə ali təhsil müəssisəsidir. Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının nəzdində təsviri sənət, memarlıq və dizayn, sənətsünaslıq fakültələri, qrafika, rəngkarlıq, heykəltəraşlıq, dizayn, memarlıq, geyim dizaynı, dekorativ tətbiqi sənət, humanitar və ictimai fənlər, təsviri incəsənət tarixi və nəzəriyyəsi kafedraları fəaliyyət göstərir. Akademiyada təcrübəli və peşəkar pedaqoji kollektiv çalışır.

Akademiyanın rektoru Ömər Eldarov Prezident İlham Əliyevə məlumat verərək bildirdi ki, üçmərtəbəli yeni korpusun ümumi sahəsi 6500 kvadrat-

metrdir. Yeni korpus yüksək standartlara uyğun olaraq müasir memarlıq üslubunda inşa edilmişdir. Bina daxili tərtibatı da xüsusi zövqlə işlənmişdir. Yeni korpusda 128 sinif otağı, müxtəlif fənn kabinetləri, laboratoriya və emalatxanalar yaradılmışdır. Sinif otaqları, kabinetlər və təcrübə laboratoriyaları ən müasir avadanlıq və ləvazimatla təchiz olunmuşdur.

Dövlətimizin başçısı yeni binanın ayrı-ayrı otaqlarını və təcrübə emalatxanalarını gəzdi, yaradılan şəraitlə yaxından tanış oldu.

Sonra Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının pedaqoji kollektivi ilə görüşdü.

Akademiyanın rektoru Ömər Eldarov pedaqoji kollektiv adından Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi.

Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının yeni korpusunun istifadəyə verilməsi münasibətilə kollektivi təbrik edən dövlətimizin başçısı İLHAM ƏLİYEV dedi:

- Mən sizi təbrik edirəm.

Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının yeni binasının açılışı çox gözəl hadisədir.

Akademiyanın yaradılması haqqında ulu öndər Heydər Əliyev hələ 2002-ci ildə qərar vermiş, Fərman imzalamışdır və akademiya fəaliyyətə başlamışdır.

Bildiyiniz kimi, akademiya əvvəlcə buradakı köhnə binada yerləşirdi. Sonra yeni bina tikilmişdir. Ancaq o bina tikildikdən sonra gördük ki, bu, bizim standartlara o qədər də cavab ver-

mir. Bu binanı biz tamamilə yenidən qurduq. Ondan sonra akademiyanın rəhbərliyi müraciət etdi ki, binanın davamı da olmalıdır. Biz akademiyanın binasını böyük dərəcədə

genişləndirə bilmişik. İndi bina həm memarlıq baxımından çox gözəldir, daxili tərtibatı da göz oxşayır. Belə də olmalıdır. Çünki bu, Rəssamlıq Akademiyasıdır, incəsənət mərkəzidir. Burada gələcək incəsənət ustalarının təhsili ilə bağlı böyük işlər görülür. Ona görə, burada həm daxili vəziyyət, həm də xarici görünüş yüksək səviyyədə olmalı idi.

Akademiyanın çox böyük əhəmiyyəti, çox böyük rolu vardır. Mən sizə - müəllimlərə, professorlara dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Çünki incəsənət bizim milli sərvətimizdir. Əsrlər boyu bizi bir millət kimi qoruyub saxlayan incəsənətimiz olubdur. Ədəbiyyat, ana dili, musiqi, incəsənət, xalçaçılıq, rəssamlıq sənəti.

Bu gün biz bu gözəl ənənələri qorunmalı və Azərbaycan

can xalqının nə qədər istedadlı olduğunu bütün dünyaya çatdırmalıyıq. Son illər ərzində bu istiqamətdə çox böyük işlər görülmüştür. Aparıcı dövlətlərdə Azərbaycan sərgiləri keçirilir, Azərbaycan incəsənət xadimlərinin əl işləri nümayiş etdirilir. Yeni, bu sərgilərin keçirilməsi ilə biz öz mədəniyyətimizi təbliğ edirik, dünyaya çatdırırıq. Bütün dünyaya göstəririk ki, Azərbay-

can qədim dövlətdir. Burada qədim dövrlərdə incəsənət, ədəbiyyat, mədəniyyət inkişaf etmişdir. Biz öz mədəniyyətimizlə haqlı olaraq fəxr edirik. Əlbəttə, bu bilikləri, bu imkanları gələcək nəsillərə ötürmək üçün, ilk növbədə, sizdən çox şey asılıdır.

Bu gün mən maraqlandım ki, gənclər bizim ənənəvi incəsənət sahələrinə necə münasibət bəsləyirlər, bu işlərə necə maraqla cəlb olunurlar. Əlbəttə ki, maraqlıdır. Amma hesab edirəm ki, bu marağı daha da stimullaşdırmaq və gələcəkdə akademiyanın məzunlarını işlə təmin etmək üçün biz daha konkret işlər görməliyik. Xüsusilə xalçaçılıqla bağlı, çünki Azərbaycan xalqının vətənidir. İndi Bakıda Müasir Xalça Muzeyi tikilir, yaxın zamanlarda istifadəyə veriləcəkdir. Azərbaycan xalça-

çılıq sənətini dünya miqyasında təqdim etmək üçün biz həm təbliğat işlərini düzgün qurmalıyıq, daha da fəal olmalıyıq, eyni zamanda, artıq gənc nəsillə də bu işlərə cəlb olunmalıdır.

Gənclər ola bilər ki, hansısa başqa incəsənət növlərinə daha çox meyl göstərsinlər. Sizdə dizayn ixtisası vardır. Əlbəttə ki, müasir dövr üçün, Azərbaycanın müasir inkişafı üçün memarlıq sənəti bəlkə daha da cəlbədicidir. Çünki bu qədər tikinti, quruculuq işləri aparılır, şəhərlərimiz gözəlləşir, abadlaşır. Bu sənətdə imkanlar kifayət qədər genişdir və getdikcə artacaqdır. Bu, başa düşüləndir. Ancaq xalçaçılıq elə bir sənət növüdür ki, bu, Azərbaycan xalqının canıdır, ürəyidir. Biz bu sənəti yaşatmalıyıq. Siz və bizim tələbələrimiz. Ona görə bütün məsələlərin uğurla həlli üçün əlbəttə ki, çox düşünülmüş siyasət aparılmalıdır.

Azərbaycanda bütövlükdə mədəniyyət məsələləri ilə bağlı bu siyasət aparılır. Şadam ki, nəinki Bakıda, bölgələrdə, rayonlarda rəsm qalereyaları açılır. Əlbəttə, regionların iqtisadi inkişafı ilə bağlı birinci mərhələdə biz daha çox tikinti, quruculuq, infrastruktur layihələri ilə məşğul idik. Ancaq son illərdə bölgələrdə olarkən görürəm ki, hər bir şəhərdə rəsm qalereyaları açılır, orada yerli rəssamların, digər incəsənət xadimlərinin əsərləri nümayiş etdirilir. Bu, mənə çox sevindirir. Bu, onu göstərir ki, Azərbaycan hərtərəfli inkişaf edir. Hərtərəfli inkişaf üçün mütləq incəsənətin bütün növləri dövlət tərəfindən dəstəklənməlidir. Bu dəstək vardır, gələcək illərdə bundan da artıq olacaqdır. Belə gözəl təhsil mərkəzlərinin açılması bir daha onu göstərir ki, bu sahəyə çox böyük diqqət göstərilir.

İlham Əliyev Beynəlxalq Valyuta Fondunun Yaxın Şərq və Mərkəzi Asiya departamentinin direktor müavini qəbul etmişdir

Təmsil etdiyi qurumun Azərbaycan ilə əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu bildirən Yuha Kəhköən Azərbaycan iqtisadiyyatının dünyada ən sürətlə inkişaf edən iqtisadiyyatlardan biri olduğunu

İlham Əliyev ötən il qeyri-neft sektorunun 10 faiz artdığını qeyd edərək, bunu ölkəmizdə informasiya və kommunikasiya texnologiyaları, sənaye, kənd təsərrüfatı və

sənaye, kənd təsərrüfatı və digər sahələrdə həyata keçirilən uğurlu proqramların nəticəsi kimi dəyərləndirdi. Görüşdə Azərbaycan ilə Beynəlxalq Valyuta Fondu arasında əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

İlham Əliyev ötən il qeyri-neft sektorunun 10 faiz artdığını qeyd edərək, bunu ölkəmizdə informasiya və kommunikasiya texnologiyaları, sənaye, kənd təsərrüfatı və digər sahələrdə həyata keçirilən uğurlu proqramların nəticəsi kimi dəyərləndirdi. Görüşdə Azərbaycan ilə Beynəlxalq Valyuta Fondu arasında əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Dövlət başçısı Azərbaycan Respublikası ilə Avstriya Respublikası arasında ikitərəfli əlaqələrin bütün sahələrdə uğurla

Prezident İlham Əliyev Avstriya Respublikasının Milli Şurasının ikinci prezidenti Fritz Neugebauerin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

inkişaf etdiyini vurğuladı. Avstriya Prezidenti Haynts Fişerin Azərbaycana səfərini və səfər zamanı aparılan müzakirələri məmnunluqla xatırlayan Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün qarşılıqlı marağın yüksək səviyyədə olduğunu qeyd etdi. Əlaqələrimizin inkişafında parlamentlərarası əməkdaşlığın önəmini vurğulayan dövlətimizin başçısı Avstriya Respublikasının Milli Şurasının ikinci prezidenti Fritz Neugebauerin ölkəmizə səfərinin uğurlu

böyük nümayəndə heyəti ilə ölkəmizə səfər etməsini bunun bariz nümunəsi kimi dəyərləndirdi. Fritz Neugebauer ikitərəfli münasibətlərimizin genişləndirilməsində yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin önəmini qeyd etdi.

Görüşdə Avstriya şirkətlərinin Azərbaycanda həyata keçirilən müxtəlif layihələrdə iştirakının önəmi qeyd olundu, ölkələrimiz arasında iqtisadi, enerji, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları, turizm, təhsil, səhiyyə və digər sahələrdə əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkanların olduğu vurğulandı, əlaqələrimizin sürətlə inkişaf edərək strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksələcəyinə əminlik ifadə olundu.

Dövlətimizin başçısı Prezident Haynts Fişerin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Avstriya dövlətinin başçısına çatdırmağı xahiş etdi.

Talelər kimi insanlar da müxtəlif olur. Adam var ki, yüz dəfə görüşsən də, sözsöhbət kəssən də haqqında söhbət düşəndə danışmağa söz tapmırsan. Çünki, yaygın təbiətlidir. Özünəməxsusluğu, təkrarsızlığı səni jəlb etməyib. Adam var ki, iki-üç görüşü aydın təsəvvür və geniş söhbət üçün bəs edir. Belə adamlar xalqının, elinin, obasının yaddaşında həmişə yaşayıb, şirin bir xatirə kimi tez-tez xatırlanırlar. Özünəməxsusluğu, bütöv xarakter, vətənə, torpağa bağlılığı, dostluğa sədaqəti, zəhmətə, halal əməyə vurğunluğu, yurdsevərliyi, el-oba qədərbilənliyi ilə fərqlənən belə adamların ömrü adi ölçülərə sığmır. Gəlişli-gedişli dünyadan köçsə də «ölüm» sözünü onlara şamil edə bilmirik. Çünki, dünyada əmanət qoyduğu xeyirxah əməlləri ilə sonrakı nəslin çağdaşı olub «söhbətini davam etdirirlər».

Bu yazıda da məşhur bir nəslin nümayəndəsi olan Qasım Qasımovun söhbətləri əsnasında belə kişilər xatırlanacaq. Bütün Zəngəzur mahalında tanınan Qasım və Cəbi qardaşları bu gün də onları tanıyanlar tərəfindən xoş xatirələrlə yad edirlər. Cəbi babanın böyük qardaşı Qasım kişi Ağrı dağından, Naxçıvan ətrafındakı yaylaqlardan başlamış Dağlıq Qarabağadək olan ərazilərdə məşhur

olmuşdur. O, həm də Sultan bəyin yaxın məsləkdaşı olmaqla mənfur qonşularımız olan xəyanətərk ermənilərə qarşı fəal mübarizə aparmışdır.

Cəbi kişi də Qasımın qardaşı kimi bu ərazilərdə böyük hörmət və nüfuz sahibi olmuşdur. O, ferma müdiri, kolxoz sədri kimi çətin və məsuliyyətli işlərdə işləyindən Salvartı dağı, Üç təpə, Göy bulaq, Qannıca, Bazarçay, Cermuk, Batabat yaylaqlarında, həm də Laçının Qulalı, Əyri qar, Pəri çınqılı və Kəlbəjerin Dəli-dağ, Taxta düzül yaylaqlarında yaylamaqla bu yerlərin jamaatı arasında da çox böyük hörmət və nüfuz qazanmışlar. Təsədüfi olmamışdı ki, Jəbi kişi nəvəsi Qasımla Əshabi-kəfdə ziyarətdə olarkən (onunla birgə Pakizə və Hamayıl da ziyarətdə olublar) yerli adamlar onun ayaqları altında qurbanlar kəsmişlər. Fizuli rayonundan olan dostlarından biri uzun ayrılıqdan-sürgünlükdən sonra çox axtarmış, soraqlaşsa-soraqlaşsa «Xəlil bulağı»nda

«Dar gündə ellərə məsləhət yeri, Arxadı, köməkdi, yaxşı kişiler...»

onu tapıb uzun illərin həsrətinə qovuşmuşdu.

Dostluğu, səmimiyyəti, el-obaya gərəkliliyi bajaran və yüksək qiymətləndirən etibarlı qardaşların Zəngəzur mahalının demək olar ki, hər yerində sadıq və cəfakəş dostları olmuşdur. Belə dostlardan; Laçın rayonunun Ağbulaq kəndindən Abdüləli Həsənovun, Qazıda-rəsi kəndindən Fərəj Fərəcovun, Minkənd kəndindən Jəfərqulu Quluyevin, Jamal Məmmədquluyevin, Sisyanın Seyid Mirişin, Barat İsgəndərovun, İsmayıl kişinin, İmişlidən Məşədi İbrahimin (Quluyevin) və digər dostlarının – Hacıbaba kişinin, Əmrax kişinin, Əli kişinin, Bayram müəllimin, Hüseyn həkimin (baytar həkimi) adları bu gün də iftixarla çəkilir. Axı əbəs yerə deyilməyib: «Yaxşı dost xəzinəyə bənzər». Bu xəzinənin bir açarı olmur ki, xəsis ev sahibi kimi həmişə cibində gəzdiresən. Bu xəzinənin qapıları həqiqi dostların üzünə taybatay açılır. Çünki, böyük ürəklər, insani ürəklər, həyata, varlığa, işığa bağlı ürəklər, gülləri, çiçəkləri, uşaqları, meşələri, dağları, torpağı seven ürəklər tənhalıq sevmirlər.

rın xəbəri olub. Həmin illərdə yaylaqda olan Fatma nəneni Qasım kişinin dostları xəbərdar edirlər ki, həbs olunanlar ara-

etmək səadəti qismət olub. Famil müəllimlə dostu qarşı ağayana müraciət tərzi vardı. Dostlara gərəklilikdə daxili rahat-

sında Xəlil də var. Bu xəbəri eşidən kişi qeyrətli, Həcər hünərli Fatma nəne, yaylaqdan atla uzaq məsafə qət edərek Qasım kişinin və Jəbi kişinin sadıq və etibarlı dostları ilə Yerevana gedib çox çətinliklə Xəlil kişi ilə görüşürlər.

Enişli-yoxuşlu yollar keçən, həyatın hər üzünü, istisini, soyuğunu görən, yaşayıb işlədiyi illərdə xalq hörməti, ağsaqqal nüfuzu qazanan Cəbi kişi bir müddət Sumqayıt şəhərinə gəlir. Onun Sumqayıta gəldiyini eşidən, o illərdə məsul vəzifədə işləyən K.Axundov Saray qəsəbəsində ev tikmək üçün torpaq sahəsi təklif etsə də o, geniş sinələri hikmət kitablarının səhifələri, əsrarəngiz gözəllikləri sağlamlıq mənbəyi olan dağlardan ayrılmayağa bildirmişdir. Bəlkə də ona görə ki, Cəbi kişi dostluğun ən yüksək zirvəsində duran, həmişə səmalarda qanad çalan qartal timsallı bir kişi olmuşdur. O, pak qəlbli, xəyanətdən uzaq, sözlünə sadıq, dönməz, sözü bütöv, alijenab bir şəxsiyyət idi. 1988-ci ildən başlayan qarışıq prosesləri narahatlıqla izləyən Cəbi kişi, o vaxtkı bəzi vəzifə sahiblərinin, partiya işçilərinin laqeyd münasibətini görüb dərin narahatlıq hissləri, özünəməxsus fəhmlə bildirmişdi: «Bu gedişlə torpaqlar əldən gedə bilər». Özü də bu dözülməz dərddə gətirməyib 1988-ci ilin mart ayında dünyasını dəyişmişdir.

**Köhnə kişilərə söykənirik biz,
Atalar-qürurlu zirvə timsalı.
Gizlində kövrəlib göynəyirik biz,
Dünyadan köçəndə el ağsaqqalı.**

Çox təəssüf ki, bu nəslin layiqli davamçısı, örnək ənənələri ləyaqətlə yaşadan tanınmış ziyalımız, el ağsaqqalı Famil Süleymanov da bu yaxınlarda dünyasını dəyişdi. Famil müəllimin dünyasını dəyişməsindən az vaxt keçir. Bu müddətdə o gün olmayıb ki, onu tanıyanlar, sevənlər Famil müəllimi anmasınlar. Kimisi onu güclü vətənpərvər, kimisi böyük səriştə ilə yazılmış əsərlər müəllifi, kimisi tədbiri el ağsaqqalı, baba, kimisi əmi, dayı kimi yada salmış və bu adamların hamısı Famil Süleymanovun yerinin görüldüyünə dönə-dönə, təkrar-təkrar yaqinlik hasil etmişlər. Xüsusən qardaşı oğlu Qasımın gözlemlərindəki kədər yaşları, üzündəki hüzn, ağır qüssə, qəhər duyğuları azalmaqla bilmir.

Axı təkliklə yeriyən, üzündə həmişə nur, təbəssüm gəzən, yoldaşlarının çoxunun vəfali dost deyər müraciət etdiyi Famil Süleymanova hamı hörmətlə yanaşardı.

Bu sətirlərin müəllifinə də Famil müəllimlə müxtəlif vaxtlarda görüşmək, onun müəllifi olduğu kitabların təqdim etmə mərasimində, müxtəlif görüşlərdə iştirak

lıq tapardı. Mehr bağladığı adamın intizarına son qoymaq üçün hər cür fədakarlığa hazır idi. Qohumlarını, yerlilərini çox sevdi, eyni zamanda bəsit yerlibazlıq, dəstəbazlıq kimi ziyanlı şeylərə qarşı amansız idi.

Bəzən sərt və kövrək olan, hər şeyə qarşı diqqətli, həssas yanaşan Famil Süleymanov həm də heyrətamiz dərəcədə fədakar dost idi. Yaxşı tanıdığı adamları bir-biri ilə yaxınlaşdırmaqdan, dostlaşdırmaqdan zövq alardı.

Xəstə yatan, toy məclisi keçirən, hüsrü düşən dostlarının həyanı olardı. Həm də belə yerlərə özünə münasib bildiyi adamlarla birgə getməkdən xoşlanardı.

Famil Süleymanova həsr olunmuş publisist yazılardan sətirlər:

«Bir dəfə atası Famil deyir: -«Uşaqları kənddə istidə saxlama, apar Gorusa». O da qayıdıb cavab verir: -«Ata mənə desələr ki, dünyada cənnət haradadı? Deyərdim ki, cənnət elə buradadı». Sonra da əlavə edir: -«Həkərinin laylasında, bülbüllərin cəh-cəhində».

Bu ifadələr Famil kimi torpağa bağlı, el-obaya yanimli oğulların ürəyini göynədə-göynədə kağıza köçən sözləridi, ürəyimizcə olan sözləri.

Sözübütövlük, dönməzlik, yeri gələndə sərtlik, qayğıkeşlik rəmzi olan Famil müəllimi xatırlayanda əzizlərimizə qənim çıxan kəmfürsət əjəlin vaxtsiz gəlişində mükəddər olmaya bilmirik... Sanki aşağıdakı misralar da məhz belə kövrək, hüznə duyğuların əks-sədasıdır:

**Gəlin itirməyək dostları, qardaş,
Onsuz da çox deyil yaxın dost, sirdaş.
Dostluq qalısından bir kərpil, bir daş,
Uçurub aparr hər saat, hər il,
Bizim dost itirən vaxtımız deyil!...**

Mən gözəl insanı, təəssübkeş eloğlum kövrək duyğularla xatırlayıb deyirəm:

Allah sənə rəhmət eləsin!
Qəbrin nurla dolsun. Əzizlərinin janları sağ, ömürləri uzun, yolları işıqlı olsun.
Amin!

**Ruhuna böyük ehtiramla,
Akif Həsən-zadə**

Nehîşt ew bi otomobîlê vegerin Diyarbekirê

AVESTA KURD - Şanda BDP ku li Hewlêrê hevdiînek ligel serokwezîrê Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî pêk anî, bi balafireke taybet ji Hewlêrê vegeriya Diyarbekirê

Serokwezîrê Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî bi balafira xwe ew şandin Diyarbekirê.

Rêwîtiya wan ya balafirê 35 deqeyan dirêj kir. Endamekî şanda BDP Altan Tan got ku wan li mala Nêçîrvan Barzanî xwarinê xwarin, suhbet kirin, rewşa siyasî nixandî, dema ku ew derketin Nêçîrvan

Barzanî ji wan re got ku ewê wan bi balafireke taybetî bişînin Diyarbekirê. Wan

gotine ku ewê bi otomobîlan biçin, spas kirine, Nêçîrvan Barzanî qebûl nekiriye û ew bi balafireke taybet rêwî kirine.

Nameya Seyîd Riza ya ji bo Neteweyên Yekbûyî

Hewlêr (Rûdaw) - Di nameya pêşengê serhildana Dêrsimê Seyîd Riza ya ku sala 1937an ji bingehê Neteweyên Yekbûyî, Komeleya Gelan re şandî û Komîsyona Daxwaznameyan a parlamentoya Tirkîyê gihîştîyê de tê gotin ku di

Riza ji bo hikûmeta Brîtanya nivîsandî û nameya şikayîtê ya ji NY'î (Komeleya Gelan) re şandî jî cih digre.

Di nameya Seyîd Riza ya ku 30ê Tîrmeha 1937an a bi manşêta 'Ji Komeleya Gelan re' şandî de wiha tê gotin: "Li dijî me firokeyên bombebaranê, bombeyên agir û gaza mirovan dixeniqîne hatin bikaranîn. Balefirên şer ên Tirkîyê li dijî baweriyê me, gundan bombebaran dikin, agir berdidinê, zarok û jinên bê parastin di kujin. Bi vî awayî hikûmeta Tirkîyê dixwaze tolhildana binketina xwe li tevayî Kurdistanê bi îşkencekirinê hilîne. Girtîgeh ji Kurdan teji bûne. Ronakbîrên tîn gulebarkirin û darvekirin. 3 milyon kurdên li ser xaka xwe, dixwazin di nava aşî û azadiyê de bijîn, dixwazin nejad, ziman, pašeroj, çand û şaristaniya xwe biparêzin."

Kesên berpirsyar divê hemû jî lêborîne bixwazin

Komeleya Dêrsimiyên li paytexta Tirkîyê Enqereyê, duh (05.05.2012) bi boneya salvegera komkujiya Dêrsimê li pêşiya Dergehê Dîkmen ê parlamentoya Tirkîyê çalakiyeke şermezariyê lidarxistin. Grûba ku destûr nehat dayîn daxuyaniya çapemeniyê bidin, piştî çalakiya rûniştinê ya 5 deqîqeyî, ber bi Akay Kavşagi ve meşyan. Li vê derê bi navê komeleyê, serokê komeleyê axivî û got: "Her kesê ku berpirsartiya wî di komkujiya Dêrsimê de heye, divê lêborîne bixwazin."

komkujiya Dêrsimê de 'Gaza mirovan dixeniqîne' hatiye bikaranîn

Xebatên arşivê yê komîsyona jêr a Dêrsimê ya di bin banê Komîsyona Daxwaznameyan a Meclîsa Tirkîyê de hatî avakirin berdewam dike û derket holê ku pêşengê serhildana Dêrsimê Seyîd Riza serlêdana Komeleya Gelan a ku bingehê Neteweyên Yekbûyî (NY) ye kiriye.

Seyîd Riza di wê nameyê de balê dikişîne ser wê yekê ku di komkujiya Dêrsimê de çekên kîmyewî hatine bikaranîn, daxwaza piştgiriya dike û xwe wekî 'Serfermandarê Dêrsimê' dide naskirin. Di nava belgeyên ku komîsyona jêr a Dêrsimê bi dest xistine de, nameya Seyîd

"Gel Piştgiriya Dide Pêvajoyê"

Abdullah Gul derbarê pêvajoya Îmraliyê de hin hişyarî da PKKê paşê got "Gel piştgiriya dide pêvajoyê"

Serokamar Abdullah Gul, beriya çûyîna Îsveçê civîna çapemeniyê li darxist û anî ziman ku ji bo dawîbûyîna terorê hewlên dilsoz henin û gelê me jî piştgiriya dide wan hewldanan.

Gul wiha got: "Em hêvî dikin ku ev pêvajoyê bila encamek wisa biqede û çareseriyek wisa bibe ku zîrê nede yekitiya netewe û dewleta me ya uniter. Hewlên dilsoz û dilcanî henin. Niha divê aliye din jî dilcaniya xwe nişan bide."

Gul derbarê pêvajoyê de hin hişyarî jî da PKKê û BDPê

û li ser 'xalên baldar' sekinî. Gul ev xalên baldar wiha rêz

kir: "Ewîl divê çekên bê berdane. Divê di vî pêvajoyê de hewlên psikolojîk naye meşandin. Ev xalê dilcaniya hêla din (PKK) test bikin. Ji bo vî divê bi tevahî em bi baldar bi teyaqûz bibin. Em rûdanen teqîp dikin. Ji dîrokê tecrûbeyê me heye. Ev tecrûbe di quncikekî hişê me de cih girtiye."

Barzanî Ji Bo Roja Jinên Dinyayê Peyam Weşand

Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî roja Jinan yê Dinya yê pîroz kir.

Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî ji bo roja Jinan yê Dinya yê peyamek weşand. Barzanî bi vî peymanê roja jina pîroz kir.

Bi navê xwedayê bexşînde û dilovan

Ji bo heştê (8) Adar roja cîhaniya jinan germtirîn pîrozbahiye li hemû afret û jinên Kurdistan, Iraq û cîhanê dikim. Jinên Kurdistanê ji bilî wê rola bihadara li civakê de hebûye li hemû qonaxên şoreş û xebatê da pêşeng bûne û bi navê nîştî-

mana xwe bi dil û bi can qurbanîyê dane. Li sayeya têkoşîn û xebata medenî û siyasiya gelê me da rewşa xanîman li civaka Kurdistanê de hengavên baş avêtîye, lê belê li gel wê jî rêyekî dirêj maye bo ku civaka me bigihe qonaxek ku têda giriftên jinan hatibin çareser kirin û li warên cûda cûdayên jiyana civakî û siyasî da bi bandor bibin.

Daxwaz li hemû çînen civakî û navendên hizrî û rewşenbîriyan û dam û dezgehên Hikûmeta Herêma û rêxistina civaka medenî dikim bi hemû şiyaneke ve rû bi rûyê wan sedeman de rawestînin ku dibine sede-

ma îhmalkirin û bê beşbûna jinên Kurdistanê. Çarekirina pîrsa jin û nehiştina tundutîjiya dijî jinan erkeki mirovî û nîştîmanî û oliye û pêwîste em hemû li beramber da berpirsiyar bin. Dubare pîrozbahiye cejna cîhaniya jinan dikim û hêvîdarim jinên Kurdistanê paşerojê geş û bi rûmet hebê.

Çavkani: Partiya Demokratîk a Kurdistanê

Kê ew diyalog da Namik Durukan?

AVESTA KURD - Hevserokê BDP Selahattin Demirtaş, bi riya Twitterê git herî dereng ewê roja sêşemê eşkere bikin ka kê ew diyaloga di navbera Ocalan û şanda BDP de ji bo medyayê weşand. Belavkirina naveroka wê hevdiîne ji aliyê rojnamevan Namik Durukan ve di rojnameya

Milliyet de hate weşandin.

Weşandina wê bû sedema tevliheviyêke mezin di nava siyaseta Tirkîyê de.

Serokwezîrê Tirkîyê Erdogan jî li bajarê Sêrtê di axaftineke xwe de got, „yan eşkere bikin, yan jî emê wan kesan eşkere bikin ku we diyalog belav kirin“

"Leyla Zana bû namzedê Xelata Nobel a Aştiyê"

AVESTA KURD - Siyasetmedara kurd û parlamentera serbixwe ya bajarê Amedê Leyla Zana bû namzedê Xelata Nobel a Aştiyê ya sala 2013. Li gorî nûçeyê ajansa nûçeyan a Norveçê (NRK), saziya xelata Nobel ku navenda wê li paytexta Norveç Osloyê ye, ragihand ku 209 kes û 50 sazî ji bo xela-

ta Nobel a Aştiyê ya îsal hatne namzedkirin. Li gorî nûçeyê ku

xwe dispêr belgeyên weşartî yê malpera WikiLeaks, li nav namzedên xelata Nobel a Aştiyê de, parlamentera Amedê ya bakûrê Kurdistanê Leyla Zana jî heye. Her wiha hat gotin ku serokê berê yê Amerîka Bill Clinton, keçeka 14 salî ya Pakîstanî bi navê Melale Yûsûfzay jî ku ji kuştinê filitîbû, wek namzedê xelata Nobel a Aştiyê ya 2013 hatine destnîşankirin. (Rûdaw)

Dezgehê Xêrxwaziya Barzanî alîkarîkirina Rojava de berdewame

Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî li dirêjiya kar û çalakiyên xwe da bi mebesta alîkarîkirina wan malbatên koçberên Rojavayê Kurdistanê ku li Herêma Kurdistanê ne pêdiviyên wek qarawana û neft li ser 9 malbatê runiştvanê Bineslaweya ser bi qezaya deşta

Hewlêrê dabeşkir. Roja 26.02.-2013 Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî li helmetek de ji bo her malbatek 40 lîtr neft û qarawana û pêdiviyên din ji bo wan dabîn kir, ku li pêvajoyê xerab de dijiyan. Li dawiyê de wan malbatan gelek spasîya Dezgeha Xêrxwaziya

Barzanî kirin ku bi awayeke berdewam yarmetiya wan koçberan dike û hêviya berdewamkirina wan alîkariyan xwestin.

"Bila êdî ne dengê çekan, dengê dilan bilind bibe"

Serokwezîr: "Ger Ji Xwe Bawerîn Çekan Bidin Bin Pê Xwe"

Serokwezîr Recep Tayyîp Erdoğan ji bo pêvajoya çareseriyê bi van gotinan ji Sîirtê piştgirî xwest. Serokwezîr bi jinên Sîirtî re hat ba hev û got: "Di vî pêvajoyê de çî bê serê me em wê razî ne."

Di rojê Tirkîyeyê de pêvajoya çareseriyê heye.

"Ger jin pêşve herin, dê Tirkîye jî pêşve here. Ger dayik fikr û ramanên xwe biguherînin, fikr û ramanên zarokan jî dê biguherin. Ge hun jî bixwazin, ev pîrsgirêk di vî pêvajoyê de, dê çareser bibe. Ez ji we bawer dikim. Em hemû bi hev re di roja jinan ya 8'ê Adarê de vî gavê bavêjin."

Serokwezîr Recep Tayyîp Erdoğan ji bo ku ev pêvajoyê ne sabotaj kirin, hewl û xebatek mezin dide. "Ez weke birayekî we bangî we dikim. Weke zavayê we weke zavayê Sîirtê,

bangî we dikim. Hûn jî, ji vir şûn da vî pêvajoyê bêtir bînin ziman ku bila her kes bizane, êdî em

nikarin ji vî pêvajoyê bizivirin. Denge xwe li hemberî vî şebekê bilind bikin ku êdî tu kes nemire." Serokwezîr, di roja jinan a dinyayê de, li Sîirtê bû. Serokwezîr vîcarê jî pêvajoya çareseriyê ji jinên Sîirtî re vegot û piştgiriya xwest.

"Em dixwazin ku vî mijarê, bi dayikan re çareser bikin. Em ji bo we dixebitin û ji bo we hewl didin. Tevî her tiştî û her bedelî, emê bixebitin. Sekinandina eş û

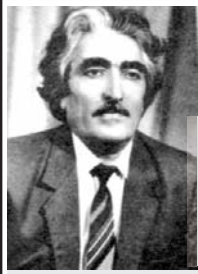
girîna we, ji bo me gelek girîng e. Di vî warê de, yê ku naxwezîn pîrsgirêk çareser bibe û xwîn bisekine hene. Lê em, tevî wan kesan, bi dil û can û bi piştgiriya we, çareseriyê bînin."

Serokwezîr destnîşan kir ku bila êdî dil bi axive û bangî welatîyan kir.

"Êdî ne çek, bila dil bi axive. Êdî bila siyaseta bi axive. Ger baweriyê wan bi fikirê wan re heye, bila çekan, deynin bin lîngan. Dayikên Sîirtê!, diayên we yê bi xêr hene, di vî warê de ji me re jî dia bikin. Ev xwîn jî dê wisa bisekine. Ger hun bêjin bisekine, wê ew kar jî xilas bibe."

Serokwezîr, di pêvajoya çareseriyê de, tevgera muxalefetê jî rexne kir.

"Tevî tevgera muxalefetê û çapemeniyê, emê bi gel re, di vî rêyê de bimeşin. Em bawerîn ku vî mijarê çareser bikin. Nîyeta me xêr e. Dawiya me jî dê bi xêr be." Serokwezîr piştî van daxuyaniyan derbasî Kurtalanê bû û beşdarî merasîma vekirîna komî bû.

Hüseyin
Kürdoğlu

YAZIQ SƏNƏ, KÜRDOĞLU

Burda dostun-yarın yox,
Dərd bilən nigarın yox.
Bu gül-çiçək içində,
Arzu-dilək içində
Pətəyin var, arın yox,
Yazıq sənə, Kürdoğlu!
Arx çəkib bağ salmısan,
Pis gözə ağ salmısan.
Tingi, fidan axtarıb,
Elə soruq salmısan,
Hayıf ki, heç barın yox,
Yazıq sənə, Kürdoğlu!
Dövrən keçir, gün keçir,
Zaman nə miskin keçir.
Hər səhər açılıncə
Deyirsən pis gün keçir.
Ömrə etibarın yox,
Yazıq sənə, Kürdoğlu!

Laçının əldən gedib,
Nə gedib, əldən gedib.
Şirin sözü-kəlamın,
Dodaqdan-dildən gedib.
O cənnət diyarın yox,
Yazıq sənə, Kürdoğlu!

Novxani, 1998

SƏN ALLAH, QOY ŞƏR YAZIM

Bazar qan ağılayır deyər
Bu qədər ah-zar eyləmə,

Gəl məni bizar eyləmə,
Sən allah, qoy şər yazım.

Dünya bir gün düşər çəmə,
Divan tutar ağılkəmə.
Ət tapılmır, cəhənnəmə,
Sən allah, qoy şər yazım.

Onsuz da acıdır həyat,
Qoy düşüncüm rahat-rahat.
Soyundur əynimi də sat,
Sən allah, qoy şər yazım.

Sənsən ömrümə yaraşır,
Gülüşün könlümə işiq.
Yağ yoxsa da bircə qaşır,
Sən allah, qoy şər yazım.

Qələm dilə gəlib deyir:
Şəri taxtdan salar xeyir.
İlahi nemətdir şər,
Sən allah, qoy şər yazım.

Məndən incik olma, gülüm,
Qənimətdir ayım, ilim.
Gödelir ömür mənzilim,
Sən allah, qoy şər yazım.

12.09.1991

ŞAIR BAXTI

Baxtımız – müqəddəs kitab,
Onun min bir ayəsi qəm.
Söylər dedə Füzulimiz:
«Şairlik sərmayəsi qəm!»

Könül dünyayla savaşlı,
Eşqimizin yolu daşlı.
Şerimizin gözü yaşlı,
Anası dərd, dayəsi qəm.

Sevda başımızın tacı,
Vüsali biberdən acı.
Taleyimiz sərv ağacı,
Barı xəyal, sayəsi qəm.

Təbimiz qanadlı Qırat,
Oylağımız bu kainat.
Şair ömrü bir muğamat,
Kökü bəla, mayəsi qəm.

Çəkdiyini pünhan çəkər,
Qəm çiçəyindən şən çəkər.
Kürdoğlu bir cahən çəkər,
Yeddi cürə boyası qəm.

Üzüm sarı xəzəldir,
Göz yaşımın rəngi al.
Dövrən sitəmindən,
Qulağım kar, dilim lal.

Belə boranda-qarda,
Hardadır gülüm, harda?
Bu qanlı ruzigarda
Bal zəhərdir, zəhər bal.

Zaman qorxunc bir dəre,
Ümid yoxdur səhərə.
Keçən dadlı günlərə,
Hey çəkir məni xəyal.

Yol çıxır dağdan-dağa,
Uzaqlardan uzağa.
Bizə sarvan olmağa
Varmı bir əhli-kamal.

Kürdoğlu bir qara daş,
Bağrında qaldı daş-qaş.
Ömür tükəndi, qardaş,
Yolunu məzara sal.

EZ KURDİM

Xatün Qazê mējandime,
Werdê zû-zû hejandime,
Fatê timê ez şuştime,
Sûtê tim ez veşuştime.

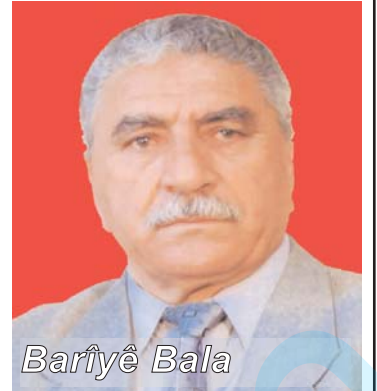
Sîsê şîrîn maçkırime,
Kewê hêdî eç kırime,
Qaso mêrga gerandime,
Naso ez pir hejandime.

Şêxmûs Egît ez hîmkırım,
Hejar min ra şîret kırım.
Got: - Tu Kurdî, qet bîr meke,
Pêş dijmina xwe mel meke.

Tu Hejar be, tu Şêxmûs be,
Zef xîretî, pir namûs be.
Bigre qedrê heqîqetê,
Nebe dilê mal dewletê.

Ulim hîn be, bibe zane,
Veke sêrê pir girane.
Firqê neke nav milleta,
Bihebîne erf-edeta.

Nebê ezim piling û şêr,
Vê dinê da tek ezim mêr.
Dewran rûyê mekeniya,
Daykam helya, daykam zêrya.

Barfiyê Bala

Dijmina got: - Bê zimanî,
Ne merivê van erdanî.
Hişmetkar bûm vê ecêbê,
Teng bû min ra tamam dinê.

Dinya pêş min bû tarîstan,
Li min hejyan lêv û ziman.
Min got: - Kurdîm, eslê min xas,
Daykam dane egît mêrxas.

Kubarim bi Feqî, Xanî,
Guhderz, Rustem hîmê danî.
Rewşa minin Qazî, Barzan,
Kan-xezneye tew Kurdistan.

Ruh û qelbê min welate,
Mirin, jînam min welate.
Rojên şîrîn min tel meke,
Bese, bese, tena minxî,
İdî nadim, kadam buxî...

Samil
Əsgərov
(Dəlidağ)

Yazılmış

Gözəl, baxışından roman oxudum,
Dərdlərimə orda çarə yazılmış.
Yalvarıb gözümdən aman oxudum,
Gör mənim taleyim hara yazılmış?

Sən gülümsə – atım qəmi, kədəri,
Qaşığı çatsan – dərdin olmaz qədəri.
Gözələrin – bəxtimin ömür dəftəri,
Ora həm ağ, həm də qara yazılmış.

Sənsən mənim arzum bu yer üzündə,
Naz etmə, bilirsən bunu özün də.
Bilmirəm nədənsə ala gözümdə
Şamili çəkərim dara! – yazılmış.

Yazıldı

Sitəmindən "a" yazıldı
Sinəmdəki "yar" yanına.
Səni gördüm dilimdən "sız"
Düşdü "etibar" yanına.

"Yüz" önündən "bir" silindi –
Sevincin sayı bilindi.
Gözələrimdə, ay qız, indi
"Tər" gəlibdir "tər" yanına.

Sən dolanıb gəzdin yandan,
Şamil oldu sinəsi qan,

Bülbül uçub gülüstandan
"Ğa" qonubdur "qar" yanına...

Mən nəciyəm ki

Nə desən baş üstə, dilinə qurban,
İxtiyar sənindir, mən nəciyəm ki.
Söylədin – yaylağa gedək, - a ceyran,
O dağlar sənindir, mən nəciyəm ki.

Eşqin odu kimi köz ola bilməz,
Gözlərinə bənzər göz ola bilməz.
Canım lazımdırsa, söz ola bilməz,
Gəl apar, sənindir, mən nəciyəm ki.

Bir gözümlə lazımsa – cütünü verrəm,
Paranı istərsən – bütünü verrəm.
Evimiz uçsa da sütunu verrəm,
Nəyim var sənindir – mən nəciyəm ki.

Dilo qertel

Dilo qertel, dilo sefil belengaz,
Qet şa nabî, car nakenîy, nakîy naz.
Dinya alem tamam buye gul û nur,
Tu dipokî, dikewgirî hure-hur.

Dərdê dinê dane te da çi hewal,
Çi dixwazî sîngê min da dikîy qal.
Em pismamin, hevra bûne ji dəkê,
Me çevên xwe vekirîye tev rokê.

Tu pareke minî, min ne êşinə,
Xwe ji dərî û kulla tî û dawêşinə.
Ez ku te bivînim rehet seqinî,
Çavên min ê zihabin ji hêsir, girî.

Bese êdî, bese êdî em hev bən,
Xwera çekin Welatekî aza, şên.
Vê dinya ronik da hevra bextewar,
Kurdistana xweda em bijîn kubar.

Behriyê
Evdilrezaq

Əyalətdən gələn məktub

Xanlar, Daşkəsən və Şəmkir
rayon torpaq sahəsinin bir-
leşdiyi dağa, Xanımcan yay-
lağı deyilir. Aytac 14 yaşında
qız uşağıdır. O, Xanımcan
yaylağında 100-dən artıq qo-
yun otarır. Aytacın arzusu
Xanımcan yaylağı
Şükür olsun büsatına,
Xanımcanın Xan yaylağı.
Qoşa qanad sağ solunda,
Dağlar şahı Xan yaylağı.

Neçə dağlar səndən alçaq,
Zirvələrin kəklik, turac.
Gözəlindi incə Aytac,
Sevir səni Xan yaylağı.

Yenə bulud dağ başında,
Güneşli yağdı yağışı.

Üfüqlərdə göy qurşağı,
Gözəlləşdi Xan yaylağı.

Axşam üstü çən dumanlı,
Səhər çağı şəh çığırlı,
İnsanlara şəfa verir,
Loğman tək Xan yaylağı.

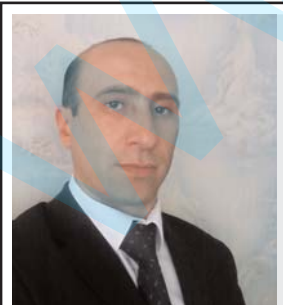
Səfalısan, çeşmə səndə,
Həmzə gezir sinən üstə,
Süfrə açır Səfa səndə,
Toy bayramlı Xan yaylağı.

Çapar gordüm dondüm sağa,
Cavanlığım düşdü yada,
Coşdu ürək qocalıqda,
Hünərləndim, Xan yaylağı.

Cır meyvə

Dalbudaqda meyvələr,
Meyl etdi yad bir kökə.
Gizlicə seve-seve,
Dedi: " şirə ver bizə"
Güldü meşə bitkisi,
Bunların səy sözüne.
Açgöx olma ay zalım,
Çək gözünü özünə.
Ana qucağındasan,
Süd əmirsən bilmirsən.
Meyvələr qızardılar,
Döndülər öz kökünə.

Şakiyev Qədir İsmayıl oğlu
23.07.2012

Tariyel
Küskün

QAYIDIM GƏNCLİYƏ BAŞ ƏYİM SƏNƏ

Keçmiş günlərimə, gənclik çağıma,
Güllü gülzarıma, yaşıl bağıma,
Sarılb solmayan, sınımaz tağıma,
İzin ver Allahım, mən dönüm yenə,
Qayıdım gəncliyə, baş əyim sənə.
Gənclik, ömrün günəşisən, ayısan,
Xəzan vurmaz baharısən, yayısan,
Sən bir ömrün ən sevimli payısan,

Qocalsam güllərlər, edəllər tənə,
Qayıdım gəncliyə, baş əyim sənə.
Biri total deyər, biri şil deyər,
Çoxları lağ edər, "buna gül" deyər,
Heç kəsə güvən yox, "qoca, öl" deyər,
Bu dünya nadandı, bil sən ay lələ,
Qayıdım gəncliyə, baş əyim sənə.
Gözəllər mənə yox, pula baxallar,
Qızıl gül saralar, kola baxallar,
Dostlar sağdan ötər, sola baxallar,
Üzümə baxmazlar, qalaram belə,
Qayıdım gəncliyə, baş əyim sənə.
Ay Küskün, qocalma, gücdən düşərsən,
Nəzərdən silinib, vecdən düşərsən,
Gərəksiz əşyatek, gözəndən düşərsən,
Allahım, qocaldıb, salma əllərə,
Qayıdım gəncliyə, baş əyim sənə.

YALAN DÜNYASAN

Nadanı, namərdi göz üstə tutan,
Mərdi taptalayan, nadan dünyasan.

Yaxşını verirsən, namərd əlinə,
Yaxşını yamana satan dünyasan.
Yetim- yesirləri əzib, talayan,
Düz söz danışanı, oda qalayan.
Şeytan övladını öpüb, yalayan,
Dar gündə dadına çatan dünyasan.
Yaxşıya göz yumub, ağız büzəni,
Məzlumu, yazığı yıxıb, əzəni,
Şərəfin taptayıb, arsız gəzəni,
Qaldırıb baş üstə, tutan dünyasan.
Yaxşını, yamanı qanan insanın,
Düzlükdən, düzlərdə qalan insanın,
Həyatı məhv olmuş, talan insanın,
Dərdinlə qəlbində bitən dünyasan.
Qananı, qammaza möhtac edənsən,
Ananı, anmaza möhtac edənsən,
Yanarı, yanmaza möhtac edənsən,
Yaxşını odlara atan dünyasan.
Küskün düz danışma, düzdə qalarsan,
Səni odlayrlar, odda yanarsan.

Elə sındırlar, haqqı danarsan,
Düzü, düz bilməyən, yalan dünyasan.

NƏ İSTƏYİRSƏN

Getmiş bir qatarın arxasınca sən,
Niyə boylanırsan, nə istəyirsən?
Çoxdan gecikmişən, niyə bilmirsən,
Gecikmiş sənişin, nə istəyirsən?
Qatar çoxdan gedib, yollar uzanıb,
Sən görən məhəbbət oda qalanıb,
O vaxtkı sevgimiz nifrət adlanıb,
Artıq yox olmusan, nə istəyirsən?
Nifrət istəyirsən?-Buyur bolhabol,
Mən dönən deyiləm, sənə yaxşı yol!
Nə sızla, nədə ki, göz yaşına dol,
Acı bir yalansan, nə istəyirsən?
Küskünəm, qəlbimə qəhər dolubdu,
O şirin duyğular zəhər olubdu,
Baxçam saralıbdı, gülüm solubdu,
Solmuş bir çiçəksən, nə istəyirsən?

Öcalan'ın mektupları...

PKK Lideri Başkan Öcalan, PKK ve BDP'ye, kendi çözüm anlayışını ve olanaklarını içeren birer mektup gönderdi. Mektubun neler içerdiğini tam olarak bilemiyoruz. BDP ve PKK yetkilileri Öcalan'ın mektubunu değerlendirdikten sonra, kendi cevabi mektuplarını iletcekler. Öcalan da gelen mektuplara göre bir senteze ulaşıp, kendisiyle görüşmekte olan Türk yetkilileriyle kendi çözüm koşullarını konuşacak.

PKK ve Başkan Öcalan'ın Türk devlet yetkilileriyle görüşmeleri ve anlaşmaya çalışmaları normal. Türk devletiyle savaşı kimler sürdürüyorsa görüşmeleri ve anlaşmaları da onlar yapacak.

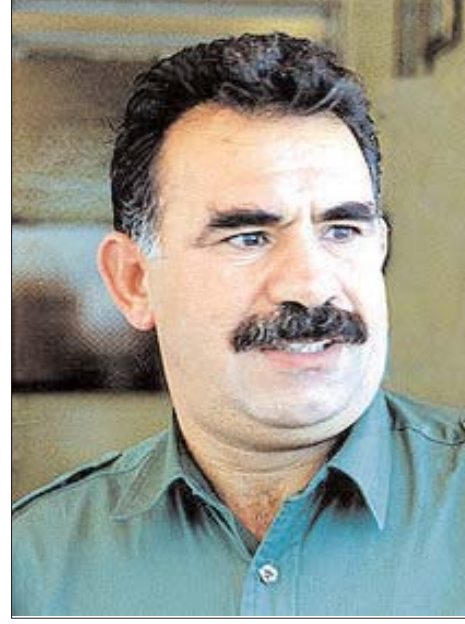
Mektuplar, cevaplar ve nihai çözüm tartışmaları açıklık kazanmadıkça bu konuda katı bir tutum sergilememek gerekiyor. Kürdistan sorununda eskisi gibi "atı alan Üsküdar"ı geçmiyor." Ayrıca Kürdistan sorunu, birkaç mektup ve görüşmeyle halledilebilecek veya dosyası kapatılabilecek bir sorun değil. Tarafların durumuna bakarak bu hamurun daha çok su kaldıracağını şimdiden söyleyebiliriz. Ne Türk devletinin bu hali Kürdistan sorununa kalıcı bir çözüm getirebilir ne de PKK Türk devletinin bu haline Kürdistan sorununu tam çözdürtebilir.

Kürdistan sorunun çözümü, PKK'ye bağlı gerilla güçlerinin sınır ötesine çekilmesiyle hiç çözülemez.

Peki, neler oluyor? Türk devleti, Kürdistan topraklarında döllenmiş beş aylık Kürdistan bebeğine düşük yaptırma için uğraşiyor. Beş aylık Kürdistan bebeği düşük yaptığında Türk devleti bir beş-on yıl daha kazanmış olacak.

Ne zamandır gündemde tutulan Öcalan'ın "Demokratik Cumhuriyet" tezi, Türk rejimi ciddi sarsıntılar

geçirmedikçe; iktidar ve sınıf konumlanmalarında önemli değişiklikler olmadıkça Türkiye'ye pek uymaz. Kürdistan bebeği ise hızla doğuma yaklaşıyor. Kürtaj aşamasını geçti, annesiyle birlikte bebeği boğacak Dersim veya Zilan türü bir

katliam kolay bir iş değil. Geriye sağlıklı bir erken doğum olanağı kalıyor ki, Türk devleti şu an bunun peşinde.

PKK, doğar doğmaz sakatlanacak veya ölecek olan Kürdistan bebeğinin düşük olmasına izin verir mi?

Dava yalnızca PKK davası değil, bir ulusun hepsini ilgilendiren ortak bir dava, Kürdistan davasıdır... Kürdistan davası empatilerle, sempatilerle, iyi niyet gösterileriyle çözülecek duygusal bir sorun değil, pratik anlamda güçle çözülecek bir sorun, sömürgecilikten kurtulma sorunudur.

Kürt ve Kürdistan sorunun, mücadelenin asıl yükünü çeken PKK'nin ağırlıkta yer aldığı ve farklılıkların da kendileri-

ni ifade etme olanağı bulduğu "Kürdistan Ulusal Kongresi"nin kararları doğrultusunda çözülmeye çalışılması, PKK'nin ve Öcalan'ın da yükünü hafifletecek ve karar vermelerini kolaylaştıracaktı. Sorun kongre kararıyla çözülsüydi, bu çözüm daha fazla bir çevreye mal olacaktı.

Ancak çözüm tartışmaları ve yolları, Türkçe metotlarla ilerletildiği için, sonuçlar her zaman kuşkuyla karşılanacak.

MİT'in Kürtler açısından ne kadar güvenilir bir kurum olduğu ayrı bir tartışma konusudur. Kürdistan sorununu, yüzyıldır Kürtlere, Alevilere ve radikal solculara karşı amansız bir mücadele yürüten; birçok katliam ve tutuklamalara ortak olmuş MİT'in çözmesini beklemek gerçekçi bir beklenti de değildir. Kürtlerin zindanlarda, dağlarda ve diasporadaki zorunlu ayrı duruşlarının çözüm tartışmalarında ortaya çıkaracağı olumsuzlukları da bir cümleyle belirtmek gerekiyor.

Çok parçalı Türk rejiminin Kürtleri yanıltma ve anlaşmaların bir süre sonra geçersiz kılınması olasılığı ise hiç yabana atılamaz.

PKK ve Öcalan'ın bunları düşünmediğini sanmıyorum.

Dört parçalı Kürdistan sorunun, belirli ölçüde egemenliğini ele alan Güney ve Batı Kürdistan deneyimleri, çözümün ne olduğunu veya nasıl olacağını az çok gösterdi bize.

Üç temel nokta, Kürdistan sorunun ana karakterini ortaya koydu:

- 1-Kürtçenin resmi eğitim dili olması
- 2-Kürdistan isminin geri alınması...
- 3-Güvenliğin Kürtlerde olması...

Dil yoksa, ülkenin ismi yoksa, güvenlik yoksa çözüm de yoktur.

Türk devleti, nesnel bir olgu olan Kürdistan ismini kabul etmiyorsa, Kürdü kabul etmiyor demektir. Kürtlerin kendi can güvenliklerini sağlama talebi, Kürdün vazgeçeceği bir talep değildir. Dil, zaten Kürt yaşamının vazgeçilmezidir.

Türk devleti, gerillaların sınır dışına çıkmasını isterken, Kürtlerin kendi güvenliklerini sür git Türk silahlı güçlerine bırakılmasını istemektedir. Bu daha önce Kürtler tarafından çok denenmiş, ancak sonu hüsrarla bitmiş bir şeydir. Türk silahlı güçlerinin Kürdistan halkı üzerinde olumlu ve güvenilir bir imajı yoktur. Ayrıca Türce can, mal ve toprak emanet etmenin bedelinin ne olduğunu Kürtler bin yıldır yaşayarak görmüşlerdir.

Kürtlerin insanca yaşayabilmesinin yolunun Karadeniz'in veya Yozgat'ın demokratikleşmesinden geçeceğine artık çoğumuz inanmıyoruz. Birilerinin kilitlenmiş kafalarının demokratlaşmasının bedelini Kürtler artık katliamlar, tutuklanmalar ve sürgünlerle ödemek istemiyor. Ortaklık adına, sür git bir yalan ve entrika bataklığında yaşamının Türklere ve Kürtlere kazandırdığı bir onur da olmadı. Atı alan Üsküdar'ı geçmiyor. Kürtler nasıl yaşamak istediklerine karar vermişlerse, sömürgeci Türk rejiminin bunu engellemeye gücü yetmez. Çözüm tartışmalarına, bir "terör örgütü" olan ve Kürtlere yönelik bütün operasyonlarda yer alan MİT'in devre dışı bırakılmasıyla başlamak iyi olacaktır. Kürdistan'ın özgürlüğünü, güvenliğini ve dilini tavizsiz bir şekilde masaya koymak Kürt geleceği açısından çok önemlidir.

Bunlar olmuyorsa, koşulları yoksa, koşulu olmayan çözümlere temkinli yaklaşmak gerekiyor.

Kürtleri, daha kolay karar verecekleri güçlü zamanlar bekliyor.

Yaklaşık yedi yıl önce, namus cinayetleri ile ilgili olarak, Kürt erkeklerinin namuslarını, yanlış adreste temizlediklerini yazmıştım. İki binlerce yıl önce, hem de Kürtler tarafından doldurulmayan garip bir namus anlayışı adına her gün Kürt kadınları Kürt erkekleri tarafından öldürülüyor. Kirlenen yerin kadın bedeni değil, kirlenmiş bir vatan olduğunu, varsa kirlenmiş namusun temizleneceği yer, kadın bedeni değil, ülke topraklarıdır diye yazmıştım. Bu durumda Kürt erkeği, kendi kadını öldürecek kadar manipüle edilmiştir. Üç "D" dediğimiz, düşünce, duygu ve davranışı bir bütün olarak manipüle edilmiştir. Hem de kendi kadının katili olacak kadar manipüle edilmiştir.

Şimdi de, savaşın sembolü gerilla kadınlar öldürülüyor, direnişin simgesi Sakine öldürülüyor, politikada simge isimler olmuş eşbaşkanlar Erdoğan tarafından veto edilerek, terbiye edilmek isteniyor. TC'de yanlış adreste bir şeyler yapmaya (manipülasyon) çalışıyor.

Kürt kadınları, Kürt erkekleri ile aynı ortamda yetişip olgunlaştıkları için, aynı kişilik özelliklerini taşıması beklenen genel doğrudur. Teori bu. Partik ise farklı. Ortam aynı ancak şartlar çok farklı.

Psikiyatri de, iki ana teori akım vardır. Biri, Frued'un kuramsallaştırdığı, psikodinamik teori, diğeri de özü öğrenme-şartlanma olan davranış teorisi.

Birine göre, çocuk ilk gördüğü davranışı öğrenir ve uygular, yani genel olarak kız çocuğu annesini, erkek çocuğu babasını davranış olarak taklit eder ve zamanla bu davranış biçimini içselleştirir. Diğer teoride, çocuk anne ve babası ile üçlü bir ilişkinin dinamiklerine

Kürt kadını mı Kürt erkeği mi?

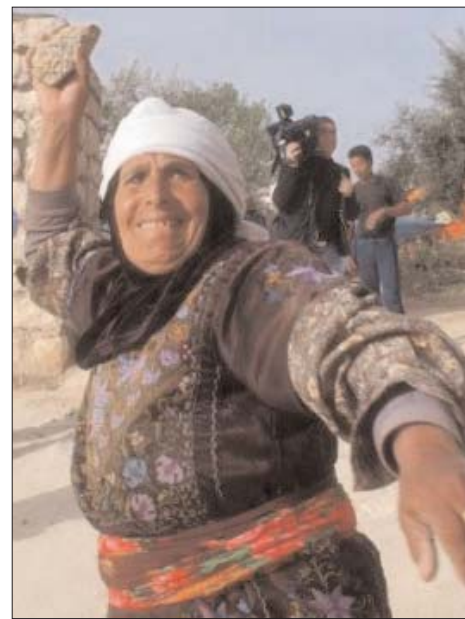
göre, kendine benzeyen, ya da kendine yakın olan ile kendini özdeşleştirerek (identification), büyür. Bu büyüme, benze-benzeşme ve çelişki-conflikt süreçlerinin iç içe geçmesi ile devam eder. Genel olarak kız çocuğu anne ile, erkek çocuğu baba ile, ne kadar çok benzeşir ve ne kadar çok konfliktlerini çözer ise, yetişkinlik çağında o kadar çok sağlıklı olur. Çözülmemiş konfliktler, yetişkinlik çağında devam eder ve birey için birçok şikayetlere neden olur. Benzeşme-conflikt dönemi homoseksüellerde farklı işler. Örneğin kız çocuğu anne ile değil de baba ile kendini özdeşleştirir, ya da erkek çocuğu baba ile değil anne ile kendini özdeşleştirir.

Genel ve bilimsel olarak kabul görmüş bir teorilerden yola çıkarak ve ikiside harmanlayarak ve istisnaları hariç tutarak, genel olarak diyebiliriz ki "Kürt kadınları annelerine, Kürt erkekleri babalarına benzer", onlar ile olan çocukluk ve ergenlik çelişkilerini de çözdükleri oranda sağlıklı olurlar.

Bir nesilden diğere, otomatik olarak geçen ve yazılı olmayan davranış kuralları ya da kodları vardır, bu toplumlar için de geçerlidir. Kürt kadınlarının içinde bulunduğu şartlar ve ortam oldukça saf ve temizdir. Kürdistan toplumsal (yönetimsel) ilişkilerinde ve yönetim ile ilişkilerinde ne kadar kirliliğe, Kürt kadınları da ters orantılı olarak o kadar temizdirler.

Genel tablo da Kürt kadınlarının, dışardan dayatılan yönetim ile hiç bir ilişkileri olmaması. Asker gitmemiş, nüfus

dairesine gitmemiş, devlet dairesine hastaneler hariç gitmemiş, tarlası dışındayla çalışmamış, kısacası devlet(sömürge devlet) ve sistem (öz devleti) ile ilişkisi olmamış.

Kürt bireyinin devlet ile ilişkisini, sanıyorum ayrıntılı anlatmaya gerek yoktur. Özü "şiddet ile dayatılmış mutlak ittiat ve mutlak biat".

Sitematik şiddet, mutlak ittiat, aşağılama, aç bırakma, yok sayma, dili ve kıyafeti ile dalga geçme, vb.. vb.. bunları çoğaltabiliriz. Bunların insan ruh hali üzerindeki etkileri ve belirleyiciliği bilinlerdir. Bunlardan temel olan iki durum, zayıf ya da kırılmış bir Ego ile Bilinçaltı, öğrenilmiş bilgiler (bilinçüstü) ve ego arasındaki entegrasyon zayıflığı.

İşte Kürt kadınlarında ne zayıf ya da kırılmış bir ego vardır, ne de kişilik tabakaları arasında zayıf bir entegrasyon vardır. Bu iki durumun oluşmasını gerektiren şartlarda yaşamamış. Kendi erkeğine bu şartları yaşatanlar ile de bir ilişkisi olmamış. Dillerini anlamamış, farklı kıyafetleri olan, farklı konuşan, farklı mekanlarda oturan ve silahları olan bu kişiler ve sistemi de düşman olarak bellemiş. Yaşama uyum için geliştirdiği mekanizmalar (Coping styl) sağlıklı mekanizmalardır. İşte böyle bir kişilik yapısını, özgüveni olan bir yapıyı manipüle etmek genel olarak zordur. Düşman belledikleri tarafından manipüle edilmesi ise mümkün değil gibi...

Kürt erkeği neden Kürt kadını manipüle edemez? Bu da ayrı bir yazı konusu...

Kürt kadınları anneleri ile benzeşmede çok sorunlar yaşamıyorlar. Oysa Kürt erkekleri babaları ile benzeşmede oldukça sorunlular. İdolü olan babasının, köy meydanında sıradan bir TC askeri tarafından hızya çekilişini, aşağılandığını, dayak yediğini ve hatta dışkı yedirildiğini görüp, hayal kırıklığına uğramayan kaç Kürt erkeği var?.. Ya da hayallerinde çok büyüttüğü babasını, demir parmaklıklar arasında esir olarak görmeyen kaç çocuk var?.. Çocuğunun yanında gittiği devlet dairesinde dili, kıyafeti ile aşağılanmayan kaç Kürt erkeği var?.. Bu örnekler çoğaltılabilir...

Bu yaşam biçiminin Kürt erkeğinin kişiliğinin de ki izleri de ayrı bir yazı konusu... rojevakurdistan.com

110 salîya Gêneral Mistefa Barzanî

Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê kurd Gêneral Mistefa Barzanî

Piştî Silemaniyê, gunde Barzan dibe navenda xebata sîyasi li başurê Kurdistanê.

tanê:

Piştî şikesta şorişa Şex Mahmudê nemir barê xebat û karê Kurdayetiyê li başurê Kurdistanê bi yekcarî dikeve herema Behdînan ku navenda rêberatiya vê xebat û hereketa gundê biçuke Barzan e. Qeza Mêrqaşor ku nahîyên Mêrqaşor, Barzan û Şêrvan digire ber xwe, girêdayî wilayeta Hewlêrê ye.

Devera Berzan beriya kû piştî çend serhildanên kurdan bi yekcarî ji aliyê rêjîmên dagirker ve wêran bibe, 400 gundên awedan têda hebune û hejmara runiştvanan heremê zêdetir ji 40 hezar kesan buye. Herema Barzan û navenda wê gundê Barzan di çaxê Şêx Ebdulselamê yekem da ku di sala 1872-ê zayînî de wefat kir, ji ber ku tekeya terîqeta Neqşebendî li Nehrîyê têda bu, mîna navendeke olî û awedan ku herdem tevî mirîdên ve terîqetê bu, dihat hesabandin. Şêx Ebdulselamê yekemîn berêvajî şêx û axayên hemdemî xwe, mirovekî dadmend û bi edalet bu. Wek jêderên bîyanî didin xuyakirin di çaxê wî da hinek karên baş û xebatên sosyalî ji bo pêşketina jîyan û rewşa civakî hatin kirin ku ger bi pîvanên roja îro bîn nirxandin û

şirovekirin, di wê serdemêde pir girîng bun. Ji wan karan: parvekirine zevî û erdê çandinê bi ser gundîyan de, qedexekirina milkdariya zêde bi şeweyên fêodalî, qedexekirina bi zorê zûdayîna keçan û parastina siruşt Kurdistanê anku birina dar û dirextan, şewitandina daristana û qedexekirina kuştin teyr û tiwalan, nêçira heyvanên kovî, bêhînfirêyî li hemberî dîyanetên der û dora coxrafiya jîyana wan û herema

Behdînan (Jîyana hevpar bi Kurdên êzidî, turkmên, kildanî, yehudî, xaçparêzên ermeni ê musliman bun û ...) jîyana dostanî bi hemu gelên heremê re û xala herî girîng parastina mafê gelê kurd û serkeşîya bizava netewîya kurdan di heremek coxrafiya girînga Kurdistanê de ku nişana demokratîkbuna bîr û ramanên bireveberên Barzanî bû, tesîrek mezin li ser bizava sîyasî loliya vê malbatê danî.

Piştî wefata Şêx Ebdulselamê yekem kurê wî Şêx Mihemed Barzanî dibe çîgirê wî. Şêx Mihemed piştî zewacê dibe xweduye pênc kuran: Şêx Ebdulselam, Şêx Ehmed, Mistefa Barzanî, Mihemed Sidîk û Şêx Babo. Wan tevan ji desbêka xwenasandinê bu hemu awayan xebat kirin ku rîya kalkê xwe ya xizmeta ji bo gel di hemu warên sîyasî, olî û civakî de dibomînin.

Navdartin endamê vê malbatê ku tevaya temenê xwe di rîya xebata sîyasiya ji bo kurd û Kurdistanê derbas kir, Mistefa Barzanî ye.

Mistefa Barzanî kîye, çikiriye û serhildana wî di dîroka Kurdistanê de xwedî rolekî çawaye?

... Jîyana te jî tîjî buyer, derdîberî û niştimanperwarîya Mistefa Barzanî ye heja radeyêke. Bersîva van pirsên me bide.

Jîyanê nemir Mistefa Barzanî, malbata wan û çend buyerên din di jîyana wî da.

Mistefa Barzanî di 14-ê adara sala 1903-an (14. 03. 1903) de le gundê Barzan hat dinê. Beriya ku ew çavên xwe bi jîyana dinyayê veke, bavê wî (Şêx Mihemed) ji di sala 1903-an de wefat kiribu. Li gor çavkanîyên dîrokî her çend nerazîbun (itiraz) û bizava Şêx Ebdulselam Barzanîyê duyemîn li dijî Osmanîyan zêde dewam nekîr, çlê ev serhildan û serhildanên din yê mîna serhildana eşîreta Millîyan bi serokatîya Îbrahîm Paşayê Millî û çend serhildanên din li heremên cuda bi cudayên Kurdistanê, bun sedemên

xweşkirina zemîneya çêbuna şoreşa Îtîhadîyan di sala 1908-an de. Çaxe çalakî û lêbatên sîyasiyan Barzanîyan vedigere bo destbêka sedsala XX-an ku bi serokatîya Şêx Ebdulselamê duyemîn di sala 1907-an de bi qasî du mehan li heremê berdewam

bû. Piştî ku Osmanîyan serî hildan tekşikandin gelek kes zindanî kirin ku Mistefayê 3 salî jî yek ji wan bu ku bi dayika xwe ve di girtîgeha Musilê de hatin girtin. Mistefa Barzanî zu tema derdê duri û xema bindestîya gelê xwe ji sê salîya, dema ku hê zarok bu di nava lepên dujminê dagirker da kesand. Salek piştê di çaxê hêrişa êtihadê de gundê Barzan ket ber hêrişa hêzên wan yê di bin serokatîya Silêman nezîf Paşa da. Ji

ruyê neçariya Şêx Ebdulselam Barzanî pêna xwe bo Seyîd Tehayê Nehrî dibe û di gunde Rajan li herema Mirgever (wilayeta Êrmîyê - Rojhilatê Kurdistanê) dimîne û bi hevkarîya serokê Kurd nemir Simkoyê Şikak bi karbidestên Rusan re dikeve nava peywendîyan sîyasî, lê mixabin çaxe ku ew li herema Mirgever bû, ji aliye xwefiroşekî bi navê (Sofi Ebdullah) ve bi şeweywk namerdane hat girtin û ew teslîmî dewlwtê Osmanîyan kirin. Osmanîyan di 14-e çiraya paşin sala 1914-an de piştî pekanîna dadgehek formaliê, Şêx Ebdulselamê Barzanî li bajare Musilê darda kirin.

Di etmosfêrek wiha tîjî kîna li hemberî dewletên dagirker û zordariya destgeh û berpirsaren hokumeta Osmanî de, Mistefa Barzanî ji mîna Îsmail Axayê Şikak, Şêx Mehmudê Berzençî û gelek serokên din yê kurd çavên xwe bi jîyaneke tîjî eş û elem vedike û di nava malbatek olî de mezin dibe. Ev rewşa jîyanê pêşeroja jîyan û helwesta sîyasiya wî lîdêrê kurd ji dide destnişan kirin û ew bîr û ramanên Kurdayetiyê bêtir di hest û mêjiyê xwe de dide perwerdekirin.

Piştî ku Osmanîyan bi bêbextî Şêx Ebdulselam Barzanî şehîd kirin, Şêx Ehmedê birayê wî bu rêber û serkarê herema Barzan û eşîretên Barzanî. Wê demê temenê Mistefa Barzanî 18 salî bu. Beriya wê li gor çavkanîyên dîrokî di navbera salên 1917-a, 18 û 19-an de, Şêx Ehmedê Barzanî birayê xwe yê xurt Mistefa Barzanîyê 16 salî bi Şêx Ebdulrehmanê Şirnexî rê jibo lidarxistina kar û barê şoreşek berfireh li bakurê Kurdistanê dişîne bajarê Muşê û ew li wir hev dîtîneke bi Şêx Ebdulqadirê Nehrî û Şex Seide Pîran re pêk tîne. Herwiha Şêx Ehmed bi şeweyek nihînî ji sala 1920-an û pêde bi Şêx Mehmudê Berzençî û Simkoyê Şikak re ku sergermî xebeta li dijî her du

dewletên Îraq û Îranê bun, dikeve nava tekêlyên politîk. Mistefa Barzanî ji çaxê li xwe famand, zû bi bindestî û tepeserîya gelê kurd hesiya. Wî dixwest bi hevkarîya birayê xwe Şêx Ehmed, xelekên zincîra hereketa kurdî bi rêk û peki bidomîne.

Herwiha Mistefa Barzanî ji temene 15 saliya xwe û pêde bo kar û barê parastina hoza Barzan li dijî desthilatdariya dewleta navendîya Îraqê û hozên çiran, roj bi roj wêk wêşervanekî zîrek erk û wezîfeyên zêdetir li ser milên xwe hîss dikirin.

Eşîretên kurd bi giştî û eşîretên Barzan bi taybetî di tevaya dirêjahîya dîroka xebata sîyasiya xwe de bi wefadariyek mezin û di tengaviyên herî giran de rêbatên xwe bi tenê nehiştine û bi dilsozî û fedakarî ew parastnîne. Ev rasti di bîranînen wan serleşkêrên artêşa dewletên dagirker de ku bi hêzên Barzanîyan re ketine nava şerên giran ji, tê dîtin. Serleşker Teferuşyan, Hesên Erfeî û Rêzim Axa di pirtukên xwe de vê rastîyê diselmînin.

Dûmahî rûpêl. 8

Sala 1919-an Mistefa Barzanî li ser biryara birayê xwe Şêx Ehmedê Barzanî dema ku xortekî 19 salî bu weke ferman-darekî şervan û şareza, bi hêza xwe wê ji bo hevkarîya xebatkarên şoreşa Şêx mehmudê Berzinçî xwe gêhand herema Silêmaniyê. Hêza wî bu di qolî ku halîkarî ji qolla Pîyaw û koma din jî ji navçeya Balek de derbas bun. Ew herçend di rê de rastî şerê bi eşîretên hevkarên înglîzan re rast hatin jî, lê bi fidakariyêk mezin û şehîtbuna çend şervanên Kurd wan xwe gêhandin herema Silêmaniyê. Mixabin berî ku ew bigêhin wê derê şoreşa Şêx Mehmede Berzençî jî bi dilî ji Kurdistanê hat dur xistin. Mistefa Barzanî bi ve kiryara xwe da îspatkirin ku pêvîsta her kes bi şêveyek netewî nêzî pirsigireka gelê xwe bibe.

Kurdistanê (Mihabad 1946) de jî Melle Mistefa Barzanî sinorên destçerîkî bi fermî nasnekirin û xwe gêhand paytexta komara bajarê Mihabadê. Ev nîşanek jî bo selmandine ve rastîya dîrokî bu ku di navbera

Lê şerê herî mezin ku nemir Mistefa Barzanî her tim di jiyana xwe de bi serbilindî û şanazî behs li şer kirîye, şerê bi navê (Dole Vajî an jî Dola Vajîya yê ku di rojên 3 û 4-ê 02). Şubatê sala 1931-an de li Dola Vajîya li hemberî artêşa dewleta Îraqe qewimî. Di şere Dola Vajîya de

Barzan ku wek navendeke rêbaratiya şoreşa Kurdan dihat hesibandin, bi giranî hat bombabankirin û her çend Barzanîyan bi mîranî berxwedan kirin û di destpêkê de hinek serkeftin bi dest xistin lê nikarin li hemberî hêza pîrcek û cebilxanê û firokên şer yên Ingilîzan,

Musilê ye wê çaxê xwest ku bi dayîna jehrê, wi ji holê rake, lê Mistefa Barzanî piştî du hefteyan ku ketibu hale bêhîşyê, ji mirinê rizgar bu.

Kesên ku li ser erdnigarîyêk bedew û rêngin jîyanê derbas bikin, zu bi zu nikarin fêrî jîyana dûrî coxrafîya Kurdistanê jî

an de orqanîzasyona nihiniya endam û sêmpatên partîya Hîwa, Mistefa Barzanî piştî 10 salan derbiderî û jîyana hêşirîyê ya di destê karbi destên dewleta Îraqe de, ji bajarê Silêmaniyê bajarê Sînoyê li Rojhilatê Kurdistanê kirin. Di wan mercên nazik û hessas de vegera Mistefa Barzanî ya ber bi Kurdistanê tirs û xofek mezin xiste dilê karbidestên herdu dewletan her yekî bi qasî 50.000 dînanan ji bo kuştin an jî anina serê Barzanî dan diyarkirin. Xuyaye ku ev hejmêra bilinda diravê ku ji bo serê Barzanî hatibu diyarkirin, giringîya xebat û bizava Kurdan ya di bin serokatîye Barzanî di wê demê de dide eşkere kirin.

Bi hezaran sal e ku kurd bona azadîyê şer tike

Lê Mistefa Barzanî piştî jîyana rewşa wan salên ku li durî Kurdistanê û di bin çavderîya berpirsiyarên dewleta Îraqe de derbas kiribû, vê carê bi hurbunî xebitî ku hêzek leşkerî ya rêkubêk li dora xwe bicivîne. Ji bona wê jî di 28.07 Julaya sala 1943-an de bi awayekî nihînî ji rojhilatê Kurdistanê vegeerî cih-

110 salîya Gêneral Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê

Kurdan de hevgirtinek bihêz pêkhatîbu. Lê mixabin merc û rewşa siyasîya cihanê, dîroka Kurdan ber bi rêyek din ya berovajî berjewendîyên Kurdan ajot.

Yekemîn serhildan û şoreşa Barzanî di roja 9-e Sibata sala 1931-an (09.02.1931) de bi beşdarbuna 80-ê şervanên Kurd di bin serokatîya Mistefa Barzanî de di şerekî bi navê (Berqê Begê) li dîji artêşa Îraqe destbêkir. Di vî şerê ku piştî di domandina qedera siyasîya Kurden başurê Kurdistanê de rolekî girîng list, hêzên artêşa Îraqe bi giranî li hemberî şervanên kurd şikestê xwarin û xisarek canî û maddî ya zêde bi dewlwa Îraqe ket. Li hemberî şehîdbuna 5 peşmergeyên Kurd û birindarbuna hejmerek kêma şervanên kurd, artêşa dewleta Îraqe 126 kuştî û bi sedan birindar li pey xwe hîştîbun.

Ev tê wê wateyê ku di çaxe serhildana sala 1931 û 1932-an de êdi tiwan û hêza Mistefa Barzanî wek rêberekî şareza li hemberî hêza dîjmin bi temamî hatibu eşkere kirin.

Mistefa Barzanî yê 28 salî bi wan şarezîyên ku li ser taktîkên şerê partizanî hebun, karî bi hewkarîya şervanên xwe 235 esker û ferman-darên artêşa dewleta Îraqe bikujin û bi sedan kes jî hêzên dewletê jî di vî şerê de birindar bun. Ev di helakî da bu ku ji şervanên Barzanî tene 12 kes hatibun şehîd kirin. Di vî şerê da jî ber wan hêriş û berwanîyan ku li gor zanist û taktîkn şer bênumune bun, stêrka şansê Mistefa Barzanî wek rêber û serleşkerê kû jê hatî roj bi roj geştir bu û wî karî di nava Kurden hemu Kurdistana mezin da hêzek menewî ya bilind biafirîne. Bona wî vî şerî ne tenê di nava Kurdan de belkî di nava medya dewletên cîran û cîhanî de ji dengê bilind veda. Ji bona bêtir nasandina van calakîyên dîrokî li ser hereketên Barzanî pewîştîyek girîng bi lêkolînên akadêmîk û zanistî heye.

Bihara sala 1932-an artêşa Îraqe bi hevkarî û piştgirîya hêza esmanî û leşkerîya dewleta kedxara Brîtanîya, hêrişek giran bir ser herêma Barzan. Gundê

li berxwe bidin. Piştî we buyerê Şêx Ehmed û malbatên Barzanîyan neçar man di havîna sala 1932-an de derbasî bakure Kurdistanê bibin. Lê bihara sala 1933-an dewleta Tirkîyê Şêx Ehmedê Barzanî ku wê demê rêberê siyasî û olîyê hereketê bû, bi çend şervanên wî jî Tirkîyê teslimî dewleta Îraqe kirin. Ji vî tarîxê û pêde di dîroka serhildana Barzanîyan de rûpelê durketin û derbiderîyê vedibe û jîyanek tîjî eş û buyer di nava Kurden başurê Kurdistanê de dest bêdike. Dema ku Mistefa Barzanî ev bêbextîya dewleta Tirkîyê dît, ji wir ber bi cîyayên Kurdistanê çu û xwe teslimî dewlwa Îraqe nekir. Lê li ser daxwaza Şêx Ehmed, Mistefa Barzanî jî xwe gihand cem birayê xwe (Şêx Ehmed) yê ku di girtîgeha bajarê Musilê de bu. Mistefa Barzanî herçend dizanî ku jîyanek tal û nexweş li benda wî ye lê ji ber tewazî û qanunên malbatî, bi kêfxweşî jîyana girdîgehê ji xwe re hilbijart.

Sala 1932-an di çaxê jîyana hêşirî û dilketîda Barzanîyan de, dewleta Îraqe bi rênûmîya axayên xwe yên Brîtanî Şêx Ehmed, Mistefa Barzanî û malbatên Barzanîyan berê şandin bajarê Musilê û piştî ji bo Nasiryê, Kifrî û Pirde (Alton Kopri) û di dawîyê de ji bo Silêmaniyê sirgun kirin.

Di dawîya bihara sala 1936-an Mistefa Barzanî jî bo gotubêjên dîplomatîk bo bajarê Musilê hat vexwindin, lê berpirsiyarên dewleta Îraqe li wur Barzanî girtin û bi kiryareke durî exlaqe mirovanîyê walîyê

bibin. Bi wateyek din jîyana durî cîya û newelên Kurdistanê jî bo Kurdan pir nexweş e û malbatên wan yên ji Kurdistanê hatin durxistin, li benda derfetek bicuk bun vegeerî wêlâtên xwe Kurdistanê.

Şerê cihanê yê duyemîn Pirsigireka Kurd u Doza Mistefa Barzanî:

Şerê cihanê yê duyemîn derfetek girîng ji liv û xebata siyasîya kurden başur û rojhilatê Kurdistanê re afirand ku di warê ramyarê (polîtîk) de ji bo netewa xwe karekî bikin.

Sala 1943-an partiya Hîwa bi serokatîya nemir Refîq Hilmî xebatek nihînî û bi dîsplîn di bajarên Îraq û Kurdistanê de didan meşandin. Berpirsiyarên partîya Hîwa ji bo berfiekirina kur û xebata xwe ya siyasî û

leşkerî ku bikaribun ji hêza serleşkerêkî şareza mîna Mistefa Barzanî û şervanên wî mifayê wergirin di 12.07 Ji sala 1943-

warê bav û kalên xwe Barzan û di demek kurd de karê zêdetir ji du hezar (2000) peşmerge û şervanên mîrxas li dora xwe kombike.

Bi vî rengî Mistefa Barzanî serhildana xwe ya duduyan di Julaya sala 1943-an de da destpêkirin û şoreşa Barzan ya duyemîn ji heya bihara sala 1945-an berdawam bu. Di vî serhildanê da ji Kurdan li hemberî hêzên dewleta Îraqe gelek serkeftin bi dest xistin.

Di çaxê şoreşa Barzan ya duyemîn de ji 2-ê Oktobra sala 1943-an heya 10-ê Novambra sala 1943-an diwartirin şerên bixwîn di navbera hêzên Kurd û hêzên dewleta Îraqe de qewimîn ku di tevaya şerên çêbuyî de rejîma Îraqe rastî xisarek mezi-

na maddî û mrovî bu û bi hezaran leşkeran wan canê xwe jî dest dan.

Dûmahî rûpel. 9

Di dîroka azdîxwaziya gelê kurd ya li Başurê Kurdistanê şerên şoreşa Barzan ya duyemîn an ku şerên Şaneder, Xêrîzok, Gurêtû, Mezinê û şere Meydana Morîkê cîhekî girîng digirin ber xwe. Êdî ji wê şoreşa duyemîn û pêda mora netewayîti bunê bêtir zêdetir ruyê xwe di hereke Barzanîyan de daxuyakirin û partîya Hîwa û hemu efsêr û serleşkerên Kurd ku di nava artêşa Îraqe de mijulî xizmete bun bi rihe niştiman-perwerî piştgirîya vê serhildan û bizava netewî kirin. Xisara malî û canî ya ku dewleta Îraqe li hemberî şervanên Kurd tuş bibu ew neçarkirin ku di 29-ê Novembara sala 1943-an de dawa gotubêjê ji seroke hereketê Mistefa Barzanî bikin.

Di 15-ê çirîya paş sala 1945 (15.01.1945) - an de encumena Azadîyê hat pekanîn. Desthilatdariya Îraqe li derfeteke digeriyan ku hêzên xwe xurd û berfireh bikin û bi derbeyeke yekcarî şoreşa Barzanî tekbişkîne, lê Kurdan ji baweriya xwe bi desthilatdariya Ereban nedî-

Dema ku şoreşa Kurdan pêşket, dewleta Brîtanya dîsan bi piştgirîkirina ji dewleta Îraqe, careke din qedera siyasiya Kurden Başurê Kurdistanê guherand. Lê idî navê Mistefa Barzanî mîna xebatkar û serokekî qehreman li her dera Kurdistanê bi camêrî belav bubu.

Barzanî û Komara Demokratîka Kurdistan (Mihabad 1946):

Piştî şerê bi navê Meydanê Morîkê dewleta Îraqe bi hevkarîya hêza esmaniya Brîtanya ku jib o berjewendiyên xwe yê aborî hemu yasa û qanûnên mirovanetiye binpê dikirin, karê Barzanîyan tuşî sikeştê bikin û newekhevîya hêzen her du alîyan, Şêx Ehmed û Mistefa Barzanî neçarkirin ku bi biryarek nu di 11-ê Oktobra sala 1945-an (11.10.1945) de ji rîya Keleşîn ya nezîkî bajarê Sînoyê bi armanca hevkarîya komara Demokratîka Kurdistan bi hejmarek mezin xwe bigîhînin Rojhêlata Kurdistanê û malbatên Barzanîyan li

mîna serleşker û berpîrsîyarekî hêza artêşê û sê tîpan bi serokatîya her sê efsêrên başurê Kurdistanê Bekir Ebdulkerîm, Mistefa Xoşnav, Mîrhac û Reis Îzzet di bin berpîrsîyariya wî de bun. **Damezirandina Partî Demokratî Kurdistanî Îraq, Tekçuna Komara Kurdistan û Meşa dîrokî ber bi Sovyêtistanê:**

Salakê piştî damezirandina Partî Demokratî Kurdistan (piştî Partî Demokratî Kurdistan Îran) piştî şewra ku bi Pêşewaye Şehîd Qazi Mihemed û karbidestên komara demokratîka Kurdistanê re hatkirin, di 16-ê Augusta sala 1946-an (16.08.-1946) de Partî Demokratî Kurdistanî Îraq ji di bin serokatîya Gêneral Mistefa Barzanî de ji bo bizava Kurden Başurê Kurdistanê hat damezrandin. Piştî ku di dawîya sala 1947-an de

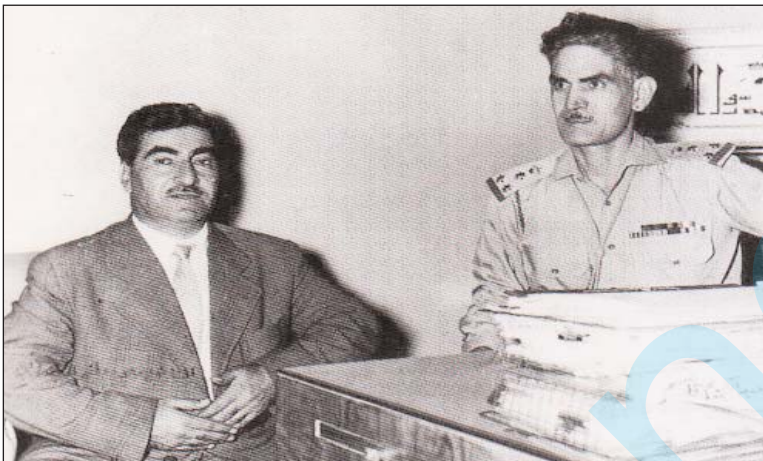
Berêzer (li Mirgewer) çêbu ku Mistefa Barzanî bi xwe ji di vî şerî de bi sivikî birîndar bu. Ji ber şertên nebaşên hewayê (etmosfer), destpêka biharê serok Barzanî û şervanên wî di

dagirkerên Kurdistanê nahêlin em li ser axa xwe di rihetiye de bijîn. Guneha me tenê Kurdayetî ye, hişyar bin û eme biser bikevin, cimkî em ji xwe re dixebitin...! (Mistefa Cihangîr Şatî yek ji wan 502 kesan bu ku bi serok Barzanî va çubu Sovyêtistanê).

Hereketa Barzanî û şervanên wî ber bi sînore Îran û Yekitiya Sovyêti didome û ew ber bi heremê Maku dimeşin. Di 9-ê heya 11-ê Gulana sala 1947-an de şerên mezin û berfireh di deştê Makuyê û çiyayên derdora wê de sê roj û sê şevan bi giranî di navbera her du alîyan de berdewam bun û di vî şerê dijwar de herçend artêşa Îranê bi hemu top û tank û balefirên xwe demek dirêj bu ku amadekariyên xwe kiribun, di her sê rojan de bi giranî şikestê xwarin û piştî ku bi sedan kuştî li pey xwe hiştin (yanî biqasî 271 kesan) bi dehan kes jî ser-

Mistefa Barzanî

kurd Gêneral Mistefa Barzanî

hanîn. Bi vî awayî zemineya serekî din di navbera herdu alîyan de hat duristkirin. Gotubêja di navbera herdu alîyan de negêhîst tu encamekê û bi sere 25-ê Augusta 1945-an (25.08.1945) hevdiînen du alî bi dawî hatin.

Kurdan careke din di 5-ê çirîya peş sala 1945-an de (05.09.1945) di şere bi nava Meydanê Morîkê de hemasêyek dîrokî afirandin. Di vî şerê giran de artêşa Îraqe bi ji destdayîna 480 kuştî û 80 dîlan ji esker û fermanarên xwe carek din bi vî heqîqetê hasiyan ku nikare bi tenê li hemberî şervanên kurd li berxwe bide. Ji ber ku di şerê navbirî de kurdan tenê 5 kuştî û 7 birîndar hebûn û nav û bangê berxwedana kurdan li her çar perçên Kurdistanê gerîya. Êdî kurden hemu Kurdistana mezin, Başurê Kurdistanê ji xwe re kirin Keîbeya gêhîştina xwezî, hesret û cibîckirine daxwazên xwe yê netewî. Di wan salan de Mistefa Barzanî herçend hê di jîyane de bu jî Kurden hemu dinyayê re bibu lidêrekî efsaneyî.

heremên Mirgewer, Tirgewer, Sîno, Negerdî û Mihabad hatin bi cîh war kirin.

Di çaxê desthilatdariya Komara Demokratîka Kurdistanê de hêzên Barzanî di parastina dewleta Kurdî de bi hemu rengan hevkarî dikirin û di çaxê komarê de bi du şerên Qarava li herêma Seqîz û şerê Milqerenî xisarek mezin li hêzên Îranê dan. Di şerê Qarawa da heştê (80) serbaz û efsêrên artêşa şahensahiya Îrane hatin kuştin û 120 kes jî bi dîl hatin girtin. Di vî şerî de ji ber ku hêza Kurdan heta yek kuştî jî nedabun, tirs û wehşetek mezin ket nava artêşa Îranê.

Li ser rolê Barzanîyan di çaxê Komara Demokratîka Kurdistanê de gelek pirtuk û gotar hatine nîsandin, lê ji wan dokumênt û nivîsên ku ji çaxê komarê mane, xuya dibe ku hêza Barzanîyan rolekî mezin di parastina dewleta Kurdan de listîye.

Li ser vî esasî ji sê mehan piştî ragehandin û ilankirina Komara Kurdistan, Mistefa Barzanî bu Gêneral Barzanî û

komara Demokratîka Kurdistan têkçu, Mistefa Barzanî bi hişyarbunek zêde xebitî ku li hemberî dewlata Îrane berxwedanê bike û bê zerer û ziyar ber bi sinorên Kurdistana Başur û Bakur hereket bike.

Di 31-ê Adara sala 1947-an de dema ku Mistefa Barzanî û şervanên wî pêhesiyank û Pêşewa Qazî Mihemed hat îdamkirin, xemgîni û bêdengîyek mezin ket nava wan.

Di 15-ê nîsana sala 1945-an de hemu malbatên Barzanîyan bi serokatîya Şêx Ehmedê Barzanî vegehrîn. Başurê Kurdistanê û xwe teslîmî berpîrsiyarên dewleta Îraqe kirin. Mistefa Barzanî jî meşa xwe ya dîrokî di 6-ê gulana sala 1947-an de ber bi Yekitiya Sovyêti, da destpê kirin.

Lê meşa wan ya xwe va ji Mihabadê derketin û di yekemîn hefteya meha Adara sala 1947-an de serê Nalosê di navbera her du alîyan de anku hêzên Kurd û Îraniyan de qewmî.

Ji wê û pêda heya dawîya Adara sala 1947-an şerên Gucar (gundeki herêma Mirgewer), enîya Sîno û Negerdê, şerê Qarnê li herema Xanê û şerên Ewrîsî û Helec li herema Mirgewer ku di tevaya şeran de hêzên Îranî bi berxwedaneken mezina hêzên Barzanî re ru bi ru mabun, di navbera her du alîyan de qewmin.

Di 3-ê Nîsana sala 1947-an de (03. 04.1947) di navbera hêzên Barzanî û artêşa Îranê û çaxên ku hevkarîya dewleta Îranê dikirin, şerê Nêrgî an jî

19-ê nîsana 1947-an de neçar man ku vegehrîn nava axa başurê Kurdistanê.

Lê zexta dewleta Îraqe û hêsbûna Şêx Ehmedê Barzanî û malbatên Barzanîyan, Melle Mistefa neçar kirin ku bi hêzek taybetî ku ji 502 pêşmergeyên herî mîrxas pêkhatibu di 25-ê Nîsan sala 1947-an (25. 04. 1947an) xwe bigêhîne gundê Bayê li bakure Kurdistane.

Lê artêşa dewleta Tirkîyê jî li hemberî hatina wan kete nava tevgerê û ew neçar man 2 roj piştra anku di 27-ê nîsana sala 1947-an de xwe bigêhînin gundê Cermê (an jî Cermî) û Bedkarê li rojhilatê Kurdistanê

ku dikevin jêriya çiyayê Şehîdan. Li wê derê li şerê çiyayê Xehîdan Mistefa Barzanî bi dengê xemgîn û bihêz wiha got:

Gelî pêşmergeyan!! Binê-hirin, ji şerê vî çiyayî em golla Wanê û Urmîyê her duyan jî dibînin, her du jî cîhwarê herî kevnare jîyana bav û kalên mene, lê li ser vî axa xwe em mehkumî, mirin û revê ne û

baz û fermanarên artêşa şahensahi jî bi dîl ketin destê hêzên Barzanîyan.

Di 18-ê hezîrana sala 1947-an (18.06.1947) de Mistefa Barzanî piştî 51 rojan meşa xwe ya dijwar, şervanê herî dawiyê ji 502 şervanên hêza xwe bu ku ji rubarê cema Erezê derbasî nava axa Sovyêtistanê bu.

Jîyana li Sovyêtistanê û siyaseta Baqîrov li hemberî Barzanîyan:

Di 29-ê îlona sala 1947-an de Gêneral Mistefa Barzanî û cend kesên derdora wî bi destura dewleta Sovyêtistanê pîsti 40 rojan ji bajarê Nexçewane ber bi Baku paytextê komara Azerbay-

canê hatin veguhastin.

Di 19-ê çilayê paş sala 1948-an (18.01. 1948) de di konfiransa giştîya ku ji aliyê Yekitiya Sovyêti ve ji bo karê Kurdayetî yê penaberên başur û rojhilatê Kurdistanê hatibu lidarxistin, Mistefa Barzanî wek berpîrsyarê giştîyê ve xebata hevpara Kurden her du parrên Kurdistanê, hat hilbijartin.

Dûmahî rûpêl. 10

110 salîya Gêneral Mistefa Barzanî

Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê kurd Gêneral Mistefa Barzanî

Despek 9

Baqîrov (Serokkomarê wê demê yê komara Azerbaycanê) ji destpêka hatina hêzên Barzanîyan bi helwestek şovênistî dan û standin bi wan re dikirin. Xuyabu ku ew ji di bin tesîra desthilatdarên komara Tirkîyê de mabu ku hebuna netewa kurd înkâr dikin û Kurdistanê bakur di wan salan de di bin sîya esmanekî reş û bi goman de mabu. Bona hebuna Kurdên komara Azerbaycanê ji ku bi hejmarê xwe ji kurdên komara Ermenîstanê zêdetir ji bun, ji aliyê desthilatdarên komara Azerbaycanê ve dihat înkâr kirin.

Li ser helwesta nîşparêziya Baqîrov di 29-ê Tebaxê 1948-an de Barzanî û hevalên wî ji bajarê Baku ber bi Taşkend (paytextê komara Uzbêkîstanê) hatin veguhastin û li nêzî wî bajarî hatin bi cîh war kirin.

Di 13-e Adara 1949-an de bi pîlan û komployên Baqîrov û bi destura berpirsîyarên para parastina Yekîtiya Sovyetîstanê M. Barzanî ji hevalên wî cuda kirin û li herêma derya Ûral bi awayekî desteser (dest bi ser) û di bin çavdêriya tund û tûj de, demeke dirêj jîyana xwe derbas

bi cîhwar kirin û çend caran ji wan bi hev re hevdîtin pekanîn. Di çaxê desthilatdariya Xuruşov de rewşa siyasî û jîyana Barzanî û hevalên wî hinekî baştir bibu.

Desthilatdariya Ebdulkerîm Qasim, vegera serok Barzanî bo Îraqê û Beesî:

Piştî ku di 15-ê tîrmehê sala 1958-an de komek ji efserên Îraqî bi serokatîya Ebdulkerîm Qasim desthilatdariya xanedana paşayên Haşimî û Nûrî Seîd bi zerbeyek eskerî ji holê rakirin, di 6-e çiriya pêş sala 1958-an de Mistefa Barzanî piştî 11 sal û nîvan derbiderî û jîyana durî Kurdistanê, li ser vexwesdina Ebdulkerîm Qasim vegeerî Îraqê û li Bexdayê bi cî û war bun. Pêşwaziya ku di çaxê vegera serok Barzanî de ji aliyê kurd û ereban ve jî hat kirin, pir germ û buyerek dîrokî bu. Mistefa Barzanî pir xebitî ku xwe bi şert û mercên rewşa siyasîya Ebdulkerîm Qasim re biguncîne û heta hinek gotinên wî hebun ku gele kurd hez nedikir û bi başî nedidîtin ku serokekî mîna Barzanî ji Qasim re bêje:

“Ez xwe bi serbazekî we

li ser pîrgireka Kurd li hev nehatin û di Adara 1961-an de Melle Mistefa Barzanî bi yekcarî ji Bexdayê vegeerî Barzan û mijulî kar û bar destpêka şoreşek din ya li dijî dewleta Îraqê bu.

Di hemu hevpeyvînan ku gêneral M. Barzanî bi rojnamevanên biyanî re pêk anîne, ew hertim li ser biratiya gelan û jîyanek tijî aşî bê saz kirin.

Barzanî di hevpeyvîneke xwe de dibêje:

“Em aşîyê dixwazin û bila şer bi dawî be ku kurd û ereb bi awayekî birayane û di nava aşîyê de bi hev re bijîn...! (Ji hevpeyvîneke tîlêvîzyonî ku rojnamevanekî Înglîzî pere çekirîye). Di 11-ê îluna sala 1961-an de Mistefa Barzanîyê nemir şoreşa xwe ya ku 14 salan berdewam bu li dijî rêjîma Ebdulkerîm Qasim û Beesîyên ku piştî wî hatin, dadestpêkirin. Mezin bûna Mistefa Barzanî di vî rastîyê de yê ku wî karî bi xebat û çalakîyên xwe ji serokatîya hoz û eşîretekê, sal bi sal ber bi pêşve bimeşe û di nava dîroka xebata bi şan û şerefa netewa Kurd de weke serokê neteweke bê hezkirin. Di wan salan de Mistefa Barzanî wek nûnerê pîrgireka millîya Kurd li hemu cîhanê dihat nasandin. Ji bona wê jî başurê Kurdistanê bibû qada hevdîtina rojnamevan û siyasêvanên biyanî bi serokê Kurd Mistefa Barzanî re.

Di 8-ê Sibata sala 1963-an (08. 02. 1963) de rêjîma Ebdulkerîm Qasim bi aliyê Beesîyan ve hatibu lidarxistin, tekçu û Ebdulkerîm Qasim hat kuştin. Barzanî ji bo ku di wê dema dijwar de azadîxwazên kurd û ereb bi destê Beesîyan neyên kuştin, derîye Kurdistanê û heremên azadkirî ku di bin desthilatdariya partîya wî de bun, ji wan re vekirî hîşt û bi vî awayî gelek kesan cane xwe ji destê Beesîyan rizgarkir. Di wan rojên hessas de ku Bexda bibu qada tolhildana Beesî û alîgirên rêjîma Ebdulkerîm Qasim, ev siyasê, durdîtina û mîrxasiya Mistefa Barzanî carek din hizr û ramanên mirovhezîya wî ji

bi çî şeweyan hevkarîya kurdan nekirin, ji ber ku ew ji di bin tesîra dewleta Îraqê da mabun û ev jî berêvajî zagonên vî rêxistinê cîhanî bu. Di nasandina pîrgireka Kurd de şoreş û xebata Barzanî rolekî bercav list.

Peymana Elcezayir, rewşa doza şoreşa Eylulê û Wefata Serok Barzanî:

Di 6-ê adara sala 1975-an de Îraq û Îran bi navbeynkarîya serokkomarê Elcezayîrê (Hewari Bu mîdyên) û girêdana peymana Elcezayîr lihev hatin. Mihemed Rîza Şahê Pehlewî ku ji aliyê Rojava û Amêrika ve wek jandarme Rojhilata Navîn dihat hesibandin, mezintirin xiyaneta dîrokî li Kurdan kir. Piştî wê bi sedhezaran Kurd ji başurê Kurdistan mişextî Rojhilatê Kurdistanê bun ku li seranserî Îranê wek penaber ji Kurdistanê hatin durxistin. Durutiya şahê Îranê ku xwe warsê tac û textê padîşahiya hemu Arîyan dihesî band, ji dîrokê re eşkera bu. Wî bi vî peymana bi Beesîyan re bi cîhana siyasêtê da selmandin ku bizava nemir Barzanî bandorekê mezin li ser Kurdên Rojhilatê Kurdistanê jî hiştîye û ev bizav ji bo desthilatdariya wî ya paşerojê li Îranê ji metirsyek mezin bu.

Mistefa Barzanî piştî ku li bajarê Kereçe hat bi cîh kirin, di hemên salê de çu Amêrika û di 1-ê Adara sala 1979-an dema ku gelê kurd piştî tekçuyîna rêjîma sîtemkara 2500 salîya Şahensahî li Îranê li bendê bun ku Mistefa Barzanî vegere Kurdistanê û şoreşek nu li dijî dewleta Îraqê bide dest pêkirin, bi nexweşîya kansêrê li nexweşxaneyê Amêrikayê wefat kir. Di roja 5-ê Adara sala 1979-an de termê Mistefa Barzanî bi merasîmeke li bajarê Sîno ku bi sedhezaran kes tede beşdar bubun, hat veşartin.

Lê piştî mirinê ji termê Mistefa Barzanî dîsan bu armanca komployên dewletên dagirker ku dixwestin Kurdan bi destê Kurdan bidin kuştin. Mihacîret û derbiderî li ser axa Kurdistanê heta di çaxê mirinê de ji dev ji Mistefa Barzanî bernedida.

Di 6-ê çiriya pêş sala 1993-an termê serokê Kurd Mistefa Barzanî û kurê wî nemir Îdrîs Barzanî ji gundê Helecê yê di herema Mîrgewer de vegevandin cîh warê bav û kalên wî herema Barzan. Mistefa Barzanî di dîroka siyasîya gelê Kurd de buye nîrxekî gelemperî û wek lîdêr û serokekî doza bi şan û şerefa Kurdistanê hê jî di dilê gelê xwe da dijî.

Amadekar:
Tahir Silêman

kir. Lê karbidestên Sovyetîstanê di 9-ê îlona sala 1951-an de careke din Mistefa Barzanî vegeerandin Taşkendê.

Di 5-ê Adara sala 1953-an de Josêf Stalîn mir û Xuruşov wek sekreterê giştî û serkarê Yekîtiya Sovyetîstanê ji aliyê Partîya Komunîst ve hat hilbijartin. Li gor telîmata Xuruşov, Barzanî li paytexta Sovyetîstanê (Moskovayê) hat

dizanim “

lê Barzanî bi wan gotinan dixwest xurtura efserêkî xwedî desthilat, tîr bike û gelê Kurd û ereb di nava aşîyê de bi hev re bijîn. Di destpêkê de Ebdulkerîm Qasim wusa da dîyarkirin ku Îraq welatê kurd û erebaye û gel li benda rojên xweş bu ku du netewe bikaribin di aşî û wekhevîyê de bi hev re bijîn. Lê aliyê Kurd û Ebdulkerîm Qasim

SEROKÊ NEMIR BARZANÎ

MISTEFA BERZANÎ hewildana dest-pêka şerê ramiyarî û cekarîye a hemberî zebtkarên, nexastîyên, neyarên netewa kurd û Kurdistanêye. Navê wî ji bo her kesê kurd ên bi şeref wek nasnama netewî evra û zîyarete, di dîroka mirovahîyêda serbilindî û sîyaneta gel ê kurde, senbola azadîya gelê kurd û KURDISTANÊYE, xilaskar û alvanê gel ê kurde ê ku bibû koleyê hezar salan, li bin bandoranda dihat rencandin, di nav sînoranda dihat înkâr û îmhâ kirin, bi jîyanekê bê şeref ra rû bi rû mabû. Mêrxasî û cesareta wî bû fîdana zindîbûna heyîn û hebûna netewî. Ji bo jîyanek bi şeref, bi sîyanet û azad miletek, weletek careke din vejerande jîyanê. Di nav cîhanek hov, bê dad, dagirker û bê bawer, tarîda bû ronikdarê dîroka miletekî dîrokî û kevnar, bû zamîne jîyana gelê xwe, bû wesîla dostaniya gelan, di dîrok û cîhana durî û xwînxar-da bû rênîşa Azadîya Kurdistanê Azad a hemdemî.

Berzanîyê Nemir jo bo gelê kurd

SEROK, mêrxas, ramiyar, mijara salname dîroka azadîya gelê kurde, şerefa nişti-

berhem û pêşkêşa şoreşa Berzanîyê mezin ê nemire.

Berxwedan û serhildana bi navê Berzanîyê Nemir va girêday rizgarbûn û damezirandina Kurdistanê Azad va hate dawî. Kurdistanê Azad ji şaristanîke kevnar, klasîk berbi şaristanîke modern dimeşe. Miletê kurd li ser parastina nixên mirovahîyê biryar girtîye, bi vî avayî jîye û jîyanekê bi şeref îro dîrokêda didomîne. Li ser şaristanîke klasîk, li ser çandekê kevnar modêrbûneke pêşketî hemdemî ava dike.

Bê şik Gêneral Berzanî qehremanekî nemir û navdare. Belê

KURDISTANA AZAD BERHEMA CESARETA WÎYE, ji gelê kurd ra XELATA JÎYANÊYE TEWREBILINDE.

Iro gelê kurd û Kurdistanê di dijî kevnepîyê û cudatîyê bûye sînor, bûye alvanê wekhevîyê, bûye altindarê azaya gelan ên HERÊMA KURDISTANÊ. Gelê kurd li hemberî talankar û sextekarên dîrokê bûye mertal.

GÊNERAL BERZANÎ di dîroka Kur-

distanêda navderekî zindî û bê hempaye.

Mustefa Berzanî navekî evra, Mêrxasek dîrokî zindîye lewra. Ronahiya kurdan û KURDISTANÊ Sembola azaya tim niştîmanê. Bi wî hat naskirin kurd li cîhanê, Navê wî nasnama kurd, Kurdistanê. Ji xew rakir millet ji xewa kûr, Rewşa gel guherî da îşîq û nûr. Serokê serokan navdar, qehreman, Navê wî ye bijî bi dem, dewranan. Serok bêhempaye ji bona kurda. Kurd bi giştî wîra dikin rêz, secda Wî ji mera hîmê azayê danî, Ji bo gelê berdest bawerî anî. Wî bersiv da dijî neyarê kedxar, Bû raperîna gel alvan altindar.. Bi ramanên wîva millet dilşad bû, Bi mêrxasiya wîva millet rizgar bû. Ew bû binelîyê dilê milyona, Lê bû tîrêj û derd bo cerdevana.. Gelê bê qehreman kole, hejare,

Bindest û bê hêze hêsir, bê ware.

15.01.2007.

BÊWAR BARÎ TEYFÛRÎ.

bewar@inbox.ru

Ebdülhemîd Kürdoğlû

Kürd balası

Minêk kêher at belinê,
Qalxaq bizim kürd elinê.
Şenin şeker, bal dilinê,
Qurban olub kürd balası.

Nêdendir bu el-mahalda
Başın olub qalmaqalda
Çix ireli, durma dalda
Qüvvem, qolum, kürd balası.

İgid kürdün balasısan,
Harda qalib o ad, o san?
Nêden bele yaralısan?
Qadan alım, kürd balası.

Sinêmdêki gel, bu oxu,
Çixart, qanım axsin coxu.

Sên bir qemli mahnı oxu,
Mênde çalım, kürd balası.

Şuşa müqeddəs ocağım,
Kêlbêcerdi, çarpaz dağım,
Hanı Laçın, tek oylağım.
Ölüm, qalım, kürd balası.

Qarabağdadı

Huş çıxıb başımdan, deyil özümde,
Qemlidir avazım, şeyrim, sözümdê
Hêlê arzularım, qalib gözümdê
Xeyali-güzarım, Qarabağdadır

Dindirmeyin bir an mênî amandı,
Qelbim qan ağlayır, beynim dumandı.
Dostlar, yaralıyam xeyli zamandı,
Ûyılmış vüqarım, Qarabağdadı.

Yaman qeribsəyib, seyidim, xanım,
Qemlidir muğamım, tarım, kamanım.
Mênde Kürdoğluyam, gələr zamanım,
Hêsrêtim, qubarım, Qarabağdadı.

Bir gün açacaqdı, soluxmuş güllêr,
Yenê cêh-cêh vurar, bizim bülbüllêr.
Arzu qanadlanar, könuüller güler,
Nurlu bir baharım, Qarabağdadı.

ATATÜRK KÜRD OLSAYDI-DÜŞÜNÜN...

Ahmet Altan'ın 1995 senesinde Milliyet gazetesinde yazdığı köşe yazısı.

Mustafa Kemal, Selanik'te değil de Musul'da doğmuş bir Osmanlı paşası olsay-

di, Kurtuluş Savaşı'nı Türklerle ve Kürtlerle birlikte gerçekleştirdikten sonra kurulmasına önyak olduğu cumhuriyetin adını "Kürdiye Cumhuriyeti" koysaydı, kendisi de Meclis kararıyla "Atakürt" adını alsaydı...

Kürdiye Cumhuriyeti'nin bütün vatandaşlarına "Kürt" deneceği için hepimiz "Kürt" sayılıydık, Taksim'e, Kadıköy'e, Kızılay Meydanı'na, Kordon'a "Ne mutlu Kürdüm diyene" pankartları asılıydı...

"Kürdiye'de" Türk olmadığı, herkesin aslında Kürt olduğu söyleneşeydi, kendilerini Türk sananların aslında "deniz Kürdü" oldukları iddia edilseydi...

Kürtlerin "yedi bin yıllık" bir tarihi bulunduğunu, Anadolu'nun esas sahiplerinin Kürtler olduğunu, Moğolların, Hunların, Etrüsklerin aslında Kürtlerin atası sayıldığını, Osmanlıdaki Kürt paşalarının kahramanlıklarını derslerde okusaydı...

Teoman, Cengiz, Atilla, Osman gibi isimler almamız yasaklansaydı, Berfin, Beruj, Tiruj, Newroz gibi isimler almak zorunda kalsaydı...

Türkçe televizyon kurulması yasak edilseydi, bütün televizyon yayınları Kürtçe yapılırdı...

Romanlarımızı, hikayelerimizi, şiirlerimizi Kürtçe yazmak zorunda kalsaydı, yalnızca Kürt şarkıları dinleseydik, gazetelerimizi Kürtçe çıkarsaydı... Okullarımızda yalnız Kürtçe okutulsaydı ve Türkçe okutulması yasaklansaydı... "Biz Türküz, bizim bir tarihimiz, bir dilimiz var" dediğimizde sorgusuz sualsiz hapislere atılırdık.

İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, Bursa'da, Edirne'de polis sürekli olarak bizi izleydi, "özel timler" bizim "Kürdiye Cumhuriyeti'ni" parçalamak isteyen "ayrılıkçılar olmamızdan" kuşkulayıp hepimize sürekli "suçlu" muamelesi yapsaydı, sırf Türk olduğumuz için hakaretlere uğrasaydı...

12 Eylül darbesinden sonra bütün batı bölgesindekiler hapishanelere doldurulsa, inanılmaz işkencelerden geçirilse, boğazlarına kadar çamurların içine battıkları hücrelere konga, tazyikli sularla iç organları perişan edilse, azgın köpeklerle bacakları parçalansaydı...

Evlerimiz basılsa, ayrılıkçı "Türk teröristlere" yardım ettiğimiz iddialarıyla apartmanlarımız yakılsa, biz evimizden bir eşya bile alamadan çıkarılıp, Diyarbakır'a, Hakkari'ye sürgüne gönderilerek, çadırlarda yaşamak zorunda bırakılırdı...

Biz Türkler buna razı olur muyduk, "işte hepimiz Kürdiye Cumhuriyeti'nin vatandaşı olarak birer Kürtsünüz, ayrıca Türklük diye niye tutturuyorsunuz, isterseniz başbakan bile olabilirsiniz" sözlerini bir hakkaniyet işareti olarak kabul eder miydik?

Yoksa, Türk kimliğimizin, dilimizin, kültürümüzün, bu ülkenin "eşit" vatandaşları olarak kabul edilmesinde ısrarcı mı olurduk?

Bu ülkenin Türk ve Kürt vatandaşları var ve tarih "Türk" çizgisinden yürümüş, bugün bizim "Türk" olarak kabul edemeyeceklerimiz Kürtlerin kabul etmesini istemişiz, bu yersiz istek sonunda patlamış, ülke önce teröre arkasından bir iç savaşa yuvarlanmış.

Türkiye'nin bu kanlı karmaşadan "demokrasiyle" ve Kürt vatandaşların "kimliklerinin" kabulüyle kurtulacağına inanan insanlar, bu düşüncelerini dile getirdiklerinde, bizim yöneticilerle taraftarları hep aynı soruyu soruyor:

- Nedir demokratik çözüm, nedir Kürt kimliği?

Biz Türkler, bir "Kürdiye Cumhuriyeti'nde" yaşasaydı ne isteyeceksek, bu isteklerin bugün Kürtler tarafından dile getirilmesini kabul etmektir demokrasi.

Kendimiz için isteyeceğimizi, bizimle eşit olduğunu kabul ettiğimiz insanlara vermemek için bu kadar kan dökmeye, ülkeyi bir çıkmaza sürüklemeye değer mi?

Değmez diyenler "demokrasi" istiyor işte. Demokrasiyi getirmek çok mu zor zanaat?

Divê Em Bi Hevre Piştgiriye Bidin Aştiyê

Kiliçdaroğlû, rexneyên li ser heyeta CHPê ya ku çû Sûriyê jî bersivand. Serokê Giştî Yê CHPê Kemal Kiliçdaroğlû jî roja xwe ji bo jinan veqetand. Kiliçdaroğlû, ji bo pîrozkirina cejna jinan, li istanbulê bû. Kiliçdaroğlû bilêv kir ku aşî daxwaza hemû civakê ye. Lê, divê, hin pirsgirêk bîn çareserkin. Kiliçdaroğlû wiha pê de çû, divê em bi hev re piştgiriye bidin aştiyê.

Serokê Giştî yê CHPê, di roja jinan de li İstanbulê bû. Kiliçdaroğlû bi jinên CHPî û nûnerên saziyên siwil ên civakî re hat cem hev û pirsên roj-

namegeran bersivand. Kiliçdaroğlû, gotina

Serokwezîr Erdoğan a "Bila jin jî piştgiriye bidin pêvajoya çareseriyê" jî nixrand. "Belê, bila jin piştgiriye bidin pêvajoya çareseriyê. Kîjan dayîk dixwaze ku zarokê wê bimre. Aştî, daxwaza me hemûyan e. Pêviste ku em gişt bi hev re piştgiriye bidin aştiyê. Pirsgirêk, bi tevahî ew

e: Pêvajo dê bibe pêvajoyek ku her kes karibe bêje erêy an nebe? Civak di nav mitalan de ye. Hewceye ku ev mital bên çareserkin." Kiliçdaroğlû, rexneyên li ser heyeta CHPê ya ku çû Sûriyê jî bersivand. "Hemû dinya zane ku hevalên me ji bo çi çûn binxetê.

Lêbelê Recep Tayyip Erdoğan nizane. Bila here ji malbata Kaddumî bipirse. Di girtgehane de rojnameger hene, rojnamegerên biyanî. Xeynî vê em wek CHP, bi muxalifan re jî hevdiştinan dikin. Daxwaza me ew e ku aşî bê Sûriyê."

DTK Eşbaşkanı Diyarbakır'daki Kürt siyasi oluşumlarının yetkilileriyle görüşti. DTK Eşbaşkanı Ahmet Türk bu süreçte en önemli konunun Kürtlerin ittifakı olduğunu söyledi.

DTK Eşbaşkanı Diyarbakır'daki Kürt siyasi oluşumlarını ziyaretini çerçevesinde HAK-PAR yetkilileriyle görüşti. DTK Eşbaşkanı Ahmet Türk bu süreçte en önemli olan konunun Kürtlerin ittifakı olduğunu söyledi.

Son siyasal sürece ilişkin bilgi alışverişinde bulunmak ve desteklerini istemek amacıyla Diyarbakır'daki Kürt siyasi oluşumlarına ziyaretlerine ilişkin açıklamada bulunan DTK Eşbaşkanı Türk, "Bizim geleceğimizle, Kürtlerin geleceği ile barış ile ilgili, Ortadoğu'daki gelişmelerin en önemli aktörü olan Kürtlerin tavrı ile ilgili çok önemli bir süreç yaşanıyor. Önemli olan Kürtlerin ittifakı. Bu süreci tartışarak, konuşarak, birbirini anlayarak doğru bir rotaya sokmak gerekir" dedi.

DTK Eşbaşkanı Aysel Tuğluk ve Ahmet Türk, DTK Daimi Meclis üyesi Seydi Fırat, son siyasal sürece ilişkin bilgi alışverişinde bulunmak ve desteklerini istemek amacıyla Diyarbakır'daki Kürt siyasi oluşumlarını ziyaretlerini tamamladı.

Amed'de bulunan Kürt siyasi oluşumlar DDKD, KADEF, ÖSP, Azadi İniyatifi ve HAK-PAR'a son siyasal sürece ilişkin bilgi

Ahmet Türk: Önemli olan Kürtlerin ittifakı

alışverişinde bulunmak ve sürece katkıları istemek amacıyla ziyaretin son durağı HAK-PAR'da gerçekleştirilecek görüşme öncesi DTK Eşbaşkanı Ahmet Türk ziyaretlerine ilişkin açıklamada bulundu.

Türk, "Bizim geleceğimizle,

Kürtlerin geleceği ile barış ile ilgili, Ortadoğu'daki gelişmelerin en önemli aktörü olan Kürtlerin tavrı ile ilgili çok önemli bir süreç yaşanıyor. Tabii ki bu süreçte hepimizin gördüğü bir şey var, önemli olan Kürtlerin ittifakı. Bu süreci tartışarak, konuşarak, birbirini anlayarak, doğru bir rotaya sokmak gerekir" dedi.

İmralı Adası'nda Abdullah Öcalan ile gerçekleştirilen görüşmelerde de dikkat çeken Türk, "Bu süreç Sayın Öcalan'ın sürecin işletilmesi ile ilgili attığı adımla başlatıldı. Bize de İmralı'da yaptığımız görüşmelerde bu süreçte olabildiğince yeni bir

yaklaşım, klasik yöntemlerden uzak ancak tüm Kürtlerin düşüncelerini bir araya geldiği yeni bir sürece başlama ihtiyacının olduğunu söyledi. Özellikle yaptığımız görüşmede, 'siyasi partilerimiz ne düşünüyor? Tüm Kürt partileri ile bu konuda çalış-

ınanıyor. Çünkü hakkının, hukukunun ne olduğunu çok iyi biliyor. Tüm Kürtler yüzyıllardır sürdürülen politikaların yanlışlığını görüyor. Ve inkara dayalı siyasetin yürütülmesinden dolayı güvensizlik duyuyor" diyerek Kürt halkının birçok dönemde aldatılarak taleplerinin gerçekleştirilmediğini ifade etti. Türk sözlerini şöyle tamamladı: "Artık politize olmuş bir halk var. Artık bütün gelişmeleri, süreçleri bir bir paylaşmaya hazır olan bir mücadele var. Biz de umuyor ve inanıyoruz ki, ortak bir sesle daha yüksek bir sesle Kürtlerin taleplerini hep birlikte tüm siyasi partilerimiz, sivil toplum örgütlerimiz dile getireceklerdir. Geçmişteki eksikliklerimizi o klasik yaklaşımlarımızı görmeye başladık. Bundan sonra kendimizi daha doğru bir politika yürütme konusunda biz kendimizi sorumlu tutacak ve çalışmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz."

BOZYL: TÜRKİYE ÖNEMLİ BİR SÜREÇTEN GEÇİYOR
Türk'ün sözlerini tamamlamasının ardından kısa bir konuşma yapan HAK-PAR Genel Başkan Yardımcısı Bayram Bozyel ise, son gelişmeler nedeniyle Türkiye'nin önemli bir süreçten geçtiğini söylediği konuşmasında, "Birçok gelişme Türkiye'nin artık normalleştiğini, çatışma kültüründen yüzünü diyalog sürecine çevirdiğini

TÜRK: ARTIK POLİTİZE OLMUŞ BİR HALK VAR

Öcalan'ın Kandil, Avrupa ve BDP'ye yazdığı 3 mektubun yetkililere iletildiğini de hatırlatan Türk, "Elbette ki Kürtler gün geçtikçe kendine güveniyor,

görüyoruz" diyerek BDP heyetinin İmralı'da Abdullah Öcalan ile görüşmelerini ve Öcalan'ın mektubunun Kandil'de PKK yetkililerine iletilmesini örnek gösterdi.

"Bu Türkiye'nin kendi sorunlarını artık konuşarak, diyaloga çözebileceğinin bir umudu işaretidir" diyen Bozyel, sürecin daha katılımcı ve şeffaf biçimde sürdürülmesinden yana olduklarını belirttiği konuşmasını, "Diyalog ekseninde silahların susturulması gibi bir durum var. Hak-Par olarak hep söylüyoruz, Kürt sorunu silahların susturulmasına indirgenemez. Ancak bu silahların susturulmasını küçümsemiyoruz.

Tam tersine bu şiddet ortamından en çok canı yanan Kürtler oluyor. Devlet şiddeti gerekçe göstererek Kürtlerin hak ve özgürlükler mücadelesini terör damgası ile damgaladı. Şiddetin durması sürecine biz Hak-Par olarak aktif olarak destek vermekten yanayız" diye sürdürdü.

Bozyel son olarak, "Kürtlerin temel hakları iade edilmeden gerçek bir barıştan söz edilemez" dedi ve Kürt halkının temel taleplerini her zaman gündemde tutacaklarını belirterek sözlerini tamamladı.

Açıklamanın ardından DTK heyeti ve HAK-PAR basına kapalı olarak görüşmelerini sürdürdü. haberdiyarbakir.com

"Mostar - Malabadi Gönül Köprüsü" Diyarbakır'da

Balkan Anadolu Derneği'nin organizasyonu ile İzmir'den Diyarbakır'a Mostar'dan Malabadi'ye Barış Köprüsü Girişimi adı altında gelen heyet, Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir'i ziyaret etti. Balkan Anadolu Derneği'nin organizasyonu ile İzmir'den Diyarbakır'a Mostar'dan Malabadi'ye Barış Köprüsü Girişimi adı altında gelen heyet, Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir'i ziyaret etti. Diyarbakır Milletvekili Galip Ensarioğlu, İzmir Milletvekili Rifat Sait,

Balkan Anadolu Derneği Başkanı Ender Öztürk, dernek yöneticileri, üyeleri, iş adamları, oda başkanları, belediye meclis üyeleri, STK temsilcileri, gazeteci ve yazarlardan oluşan 80 kişilik grubu gül ile karşılayan Baydemir'e Belediye Meclis Üyesi Dr. İlhan Diken ve Genel Sekreter Fahrettin Çağdaş eşlik etti. Milletvekili Sait, "Diyarbakır'da bulunmamızın en büyük nedenlerinden bir tanesi Çanakkale'de şehit olan Kürt, Boşnak kardeşlerimizle nasıl birlikte şehit düşüseyek yine birlikte olmak istiyoruz. Kavgadan kimseye kar çıkmaz. Biz gerçekten samimi duygularla geldik. Buradaki arkadaşlarımız samimi duygular ile geldiler. Vatan hasreti çekmiş göçmenler olarak buradayız" diye konuştu. Balkan Anadolu Derneği Başkanı Ender Öztürk de derneklerinin eş başkanının Siverekli bir Kürt olduğunu belirterek, "Paylaşılamayacak hiçbir şey olmadığını göstermek için biz bunu yaptık"

dedi. Diyarbakır'ın konukları tek tek kendilerini tanıtırken Baydemir'in "gül ve gülen yüzle" karşılamasından duyduğu memnuniyeti ifade ederek teşekkür etti. Diyarbakır Milletvekili Galip Ensarioğlu da, "Her zamandan fazla barışa ve kardeşliğe ihtiyaç duyduk. Uzun yıllar aynı ülkede birbirimizi tanımadan yaşadık. Onun için daha sık gidip gelmeliyiz. İnsanlar konuştuğunda, empati yaptıkça birbirini daha iyi anlar. Daha çok yakınlaşır. Böylelikle de var olan sorunlarımızı çözmeye fırsatı buluruz" dedi. Ensarioğlu, bunun kalıcı barışa dönüşmesini umduğunu söyledi.

Baydemir: 'Yurttaşlar sürece dahil olmalı'

Büyükşehir Belediye Başkanı Baydemir de çoğu ilk kez Diyarbakır'a gelen konuklarına, kentnin 8 bin 500 yıllık kesintisiz bir tarihi olduğunu; çok dilli, çok kültürlü ve çok inançlı bir kent olduğunu söyledi. Bu ziyaretlerin Doğu ile Batı, Kuzey ile Güney arasında 30 yıllık çatışmanın yarattığı travmadan kaynaklı uzaklaşmayı ortadan kaldırmayı umduğunu dile getiren Baydemir, "Birbirine dokunmadığımız insan kalmamalı, acısını yüreğimizde hissetmediğimiz bir insan kalmamalı" dedi.

Barış köprüsü inşa etmek bir görevdir

Siyasetin sorun çözme mekanizması olduğunun altını çizen Baydemir, "Yurttaşın da talebiyle iktidar ve muhalefet ve yurttaşın katılımıyla sorunu çözmek mecburiyetindedir. Elbette bizler sadece yaptıklarımızdan değil, yapmadıklarımızdan da mesulüz" şeklinde konuştu.

Türkiye'de barış Ortadoğu'ya da barış getirecektir

Türkiye'nin kendi iç dinamikleri ile barışa kavuştuğunda Ortadoğu'ya da barış geleceğini belirten Baydemir, "Türkiye eksiksiz demokrasiye geçiş sağladığında Ortadoğu da eksiksiz demokrasiye geçiş yapacaktır.

Bu itibarla Türkiye'de inşa edilecek olan barış sadece Türkiye'ye değil Ortadoğu halklarının yaşamına da kalite getirecektir." dedi.

Endişeleri olmakla birlikte Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan ile başlatılan süreçten umutlu olduklarını belirten BDP Eş Genel Başkanı Gülten Kışanak, "Sayın Öcalan halkına güvenerek, bu mücadeleye güvenerek, bu sürecin başlatılmasında rol oynamıştır. Bu sürecin riskleri yok mu? Tabii ki de vardır. Kimse bize dikensiz bir gül bahçesi armağan etmez. Sürecin risklerine karşı biz de tedbirlerimizi alacağız" dedi. BDP Van İl Örgütü tarafından Elite World Van Hotel'de dayanışma gecesi düzenlendi. Geceye; BDP Eş Genel Başkanı Gülten Kışanak, BDP Van Milletvekili Nazmi

Kışanak: Barıştan kaçan taraf değiliz

Gür, BDP Van İl Eş Başkanı Musa İtâh'ın yanı sıra il ve ilçe belediye başkanları ve

yüzlerce kişi katıldı. Gecenin açılış konuşmasını yapan BDP Van İl Eş Başkanı İtâh, kararlı ve örgütlü mücadele ile zaferine ulaşacaklarını belirterek, "Bu gece bizleri yalnız bırakmayan ve dayanışma gecemize katılan herkese teşekkür ediyorum. Bu bahar Newroz ile birlikte Kürt halkı özgürleşecek, bu bahar Kürt halkının baharı olacak" dedi.

'SÜREÇİ LEHİMİZE ÇEVİRİP ÖZGÜRLÜĞE EMİN ADIMLARLA YÜRÜYECEĞİZ'

İtâh'ın ardından konuşan BDP Eş Genel Başkanı Gülten Kışanak, partilerinin 20 yıllık bir geleneğinin partisi olduğunu ve ağır bedeller ödeyerek bu günlere geldiklerini belirterek, gündemdeki konulara ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan ile yapılan görüşmelere değinen Kışanak, endişeleri olmakla birlikte süreçten umutlu olduklarını belirterek, "Ama kararlılığımız ve topyekun mücadelemizle bu sürecin başka yönlere

çekilmesini engelleyeceğiz. Bu süreci kendi lehimize çevirip, özgürlüğe emin adımlarla yürüyeceğiz. Halkımız kaygılarında haklı ama bunu iyi bilsinler, Sayın Öcalan bu süreci her haliyle düşünün o şekilde başlatılmasını istemiştir" dedi.

'ÇÖZÜM ÜRETEN HALKTIR'

PKK Lideri Abdullah Öcalan ile başlatılan görüşme sürecinin riskleri olduğunu belirten Kışanak, şu değerlendirmede bulundu: "Dünyadaki bütün benzer süreçlere baktığımız zaman aslında çözüm üreten halktır, halkın istemesi halinde her türlü barış sağlanabilir. Sayın Öcalan halkına güvenerek, bu süreci kendi lehimize çevirip, özgürlüğe emin adımlarla yürüyeceğiz. Halkımız kaygılarında haklı ama bunu iyi bilsinler, Sayın Öcalan bu süreci her haliyle düşünün o şekilde başlatılmasını istemiştir" dedi.

çekilmesini engelleyeceğiz. Bu süreci kendi lehimize çevirip, özgürlüğe emin adımlarla yürüyeceğiz. Halkımız kaygılarında haklı ama bunu iyi bilsinler, Sayın Öcalan bu süreci her haliyle düşünün o şekilde başlatılmasını istemiştir" dedi.

'ÇÖZÜM ÜRETEN HALKTIR'

PKK Lideri Abdullah Öcalan ile başlatılan görüşme sürecinin riskleri olduğunu belirten Kışanak, şu değerlendirmede bulundu: "Dünyadaki bütün benzer süreçlere baktığımız zaman aslında çözüm üreten halktır, halkın istemesi halinde her türlü barış sağlanabilir. Sayın Öcalan halkına güvenerek, bu süreci kendi lehimize çevirip, özgürlüğe emin adımlarla yürüyeceğiz. Halkımız kaygılarında haklı ama bunu iyi bilsinler, Sayın Öcalan bu süreci her haliyle düşünün o şekilde başlatılmasını istemiştir" dedi.

'ÇÖZÜM ÜRETEN HALKTIR'

PKK Lideri Abdullah Öcalan ile başlatılan görüşme sürecinin riskleri olduğunu belirten Kışanak, şu değerlendirmede bulundu: "Dünyadaki bütün benzer süreçlere baktığımız zaman aslında çözüm üreten halktır, halkın istemesi halinde her türlü barış sağlanabilir. Sayın Öcalan halkına güvenerek, bu süreci kendi lehimize çevirip, özgürlüğe emin adımlarla yürüyeceğiz. Halkımız kaygılarında haklı ama bunu iyi bilsinler, Sayın Öcalan bu süreci her haliyle düşünün o şekilde başlatılmasını istemiştir" dedi.

'ÇÖZÜM ÜRETEN HALKTIR'

PKK Lideri Abdullah Öcalan ile başlatılan görüşme sürecinin riskleri olduğunu belirten Kışanak, şu değerlendirmede bulundu: "Dünyadaki bütün benzer süreçlere baktığımız zaman aslında çözüm üreten halktır, halkın istemesi halinde her türlü barış sağlanabilir. Sayın Öcalan halkına güvenerek, bu süreci kendi lehimize çevirip, özgürlüğe emin adımlarla yürüyeceğiz. Halkımız kaygılarında haklı ama bunu iyi bilsinler, Sayın Öcalan bu süreci her haliyle düşünün o şekilde başlatılmasını istemiştir" dedi.

'ÇÖZÜM ÜRETEN HALKTIR'

PKK Lideri Abdullah Öcalan ile başlatılan görüşme sürecinin riskleri olduğunu belirten Kışanak, şu değerlendirmede bulundu: "Dünyadaki bütün benzer süreçlere baktığımız zaman aslında çözüm üreten halktır, halkın istemesi halinde her türlü barış sağlanabilir. Sayın Öcalan halkına güvenerek, bu süreci kendi lehimize çevirip, özgürlüğe emin adımlarla yürüyeceğiz. Halkımız kaygılarında haklı ama bunu iyi bilsinler, Sayın Öcalan bu süreci her haliyle düşünün o şekilde başlatılmasını istemiştir" dedi.

Selahattin Demirtaş'tan bomba açıklama

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş "Tutanakların partimiz üzerinden elde edildiği anlaşılıyor" dedi.

BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş "İmralı tutanaklarının sızdırılması soruşturmasında sona geldik. Milletvekili ve parti organları tarafından sızdırılmamış. Partimiz üzerinden elde edildiği anlaşılıyor." dedi

'EN GEÇ SALI AÇIKLARIZ'

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, İmralı tutanaklarını kimin sızdırdığına ilişkin bazı bilgileri en geç Salı günü kamuoyuna açıklayacaklarını söylemişti.

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, sosyal paylaşım sitesi Twitter'da, İmralı tutanaklarının hiçbir BDP'li milletvekili tarafından sızdırılmadığını belirterek, "Vekillerimizin zan altında tutulmasını asla kabul etmiyoruz" diye yazmıştı.

BDP Eşbaşkanı, tutanakları kimin sızdırdığına dair bir soruşturma yürüttüklerini ve bu konuda sona geldiklerini ifade ederek, elde ettikleri bazı sonuçları en geç Salı günü kamuoyu ile paylaşacaklarını belirtmişti.

Gabar'da 4 asker öldü

HPG, Gabar Dağı'nda operasyona çıkan askerler ile gerillalar arasında yaşanan çatışmada, 4 asker öldüğünü bildirdi.

HPG Basın ve İrtibat Merkezi (HPG-BİM) Gabar'da gerçekleşen askeri operasyonun sonuçlarına ilişkin açıklamada bulundu. HPG-BİM açıklamada, önceki gün Çiyayê Bizina alanında operasyon düzenleyen Türk ordusu ile HPG gerillaları arasında yaşanan çatışmada, 4 asker öldüğünü kaydetti.

HPG açıklamasında ayrıca önceki gün saat 10-11:00 sıralarında Hakkari'nin Çukurca İlçesi'ne bağlı Geliye Faqira alanı ile sınır üzerinde bulunan Şehit Mazlum Alanına Kobra helikopterlerin bombardıman düzenlediğini belirtti. HPG, gerillaların açtığı ateş sonucunda helikopterlerin sınırı geçemeyerek, geri çekilmek zorunda kaldığını ifade etti.

Açıklamada ayrıca 6 Mart'ta Cudi Dağı'nın Bilika köyü ve çevresinde Türk ordusunun pusulamalar tarzında bir operasyon başlattığı da bildirildi.

Çatak'ta koruculuk girişimi

Öte yandan Van'ın Çatak İlçesi'ne bağlı Narlı Köyü'nde 40 korucunun toplu olarak silah bırakması ardından, tekrar korucu olmaları için askerler ve köy muhtarının baskı yaptığı belirtildi. Yerel kaynaklar, askeri yetkililerin katılımıyla köyde toplantı yapıldığını ifade ederek, köye 30 yeni silah verilmesinin kararlaştırıldığını ifade etti.

ANF/BEHDİNAN

Öcalan ve Kürtleri anlatan 46 bin 500 bildiri ve 2 bin 592 üzeri imza topladıklarını belirten Süresiz Nöbet Eylemi sözcüsü Munzur Emekçi: 'Misyonomuz Öcalan'ın özgürlüğü.'

25 Haziran 2012'de Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın özgürlüğü için Fransa'nın Strasbourg kentinde başlatılan süresiz nöbet eylemi devam ediyor. Tertip komitesi adına eylemi değerlendiren Munzur Emekçi, Öcalan ve Kürtleri, Fransızca, Almanca ve İngilizce dillerinde anlatan 46 bin 500 bildiri dağıttıklarını dile getirdi. Nöbet eyleminin amacının Öcalan üzerinde uygulanan tecrit koşullarına dikkat çekmek, izalasyonu tüm kamuoyuna duyurmak ve Öcalan'ı özgürleştirmek olduğunu söyleyen Emekçi, savaşın kimseye yarar getirmeyeceğini haykırmak için eylem yaptıklarını ifade etti.

Bundan önce Öcalan için yapılan eylemleri hatırlatan Emekçi, devamla şunları söyledi: "Bundan önce açlık grevi ve uzun yürüyüşler vardı. Neticede biz de burada Öcalan'ın özgürlüğü için süresiz bir eylem başlatma kararı aldık. O günden bu yana birçok olumsuz olay ve provakasyonla karşılaştık. Fakat biz bu provakasyonlara gelmemek için de yoğun bir çaba gösterdik. Eyleme burada başlamamızın temel amacı buranın Avrupa'nın ikinci başkenti olmasıdır. Burada Avrupa Konseyi (AK), İşkenceyi Önleme Komitesi (CPT), Avrupa Parlamentosu (AP) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi var. Türk devleti de bu kurumların üyesidir. Dolayısıyla Türk devleti bu kurumların kararlarına uyma yükümlülüğüne sahiptir. Ayrıca Avrupa ülkelerinin de Kürdistan'da gelişen savaşta, özellikle Sayın Öcalan üzerinde geliştirilen tecritte payları vardır. Bu eylemle kurumlara, sürece dahil olduklarını, hatta içinde olduklarını

'Misyonomuz Öcalan'ın özgürlüğü'

hatırlatıyoruz. Sorumluluklarınızı size hatırlatmak ve bu sorumsuzluğun giderilmesi için gerekli olan hukuksal insani prosedürler neyse onları uygulamaları gerektiğini haykırıyoruz."

'Eylemimiz birçok gevreyi rahatsız etti'

Eylemin buradan kaldırılması için Türkiye'nin birçok girişimi olduğunu belirten Emekçi, devamla şunları söyledi:

"Bu eylemin Türk devletini rahatsız etmesinden dolayı, çok büyük önem ve misyona sahip olduğuna anladık. Burada bulunan Türk Konsolosluğu tarafından eylemimizi protesto amaçlı bir girişim yapıldı. Türk Konsolosluğu'nun bize karşı düzenlediği eylemde rahatsız edici bir şeyler bekliyorduk ama öyle olmadı, o yürüyüşe sadece 9 kişi gelmişti."

46 bin 500 bildiri dağıtıldı

Nöbet eyleminin teknik ve pratik yönlerine de değinen Emekçi, şu bilgilendirmelerde bulundu: "Şu ana kadar nöbet eylemine yaklaşık 180 kişi katıldı. Bu gelen kişilerin içerisinde Kürdistan kurumlarımızdan temsilciler de vardı. Burada 1 hafta nöbet tuttular. Ben bu 180 kişi 180 renk ve kişilikle karşılaştım. -7 ile -10 derece değişen soğuk hava koşullarında, fırtınada, yağmurda ve karda o insanlar özgürlük için burada nöbet tuttular. Nöbet eyleminde, Avrupa

Konseyi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Parlamentosu ve İşkenceyi Önleme Komitesi'nde çalışan yabancı ülke heyetleri vardı. Onlar bu hava koşullarının altında eylemimizi kararlılıkla sürdürdüğümüzü görünce şaşırıyordu. 'Sizi burada durduran neden ne?' diye soruyorlardı. Orada bulunan eylemciler ise 'Bizi burada durduran neden Sayın Abdullah Öcalan'dır, Özgürlük Hareketi'dir' diyordu. Çünkü onların dağda evlatları, kardeşleri, akrabaları var. Topraklarını kaybetmişler, her şeylerini bu savaşta yitirmişler. Bu yüzden -10 derece de olsa burada özgürlük nöbeti tutuyorlar. Bizim bunlarla birebir yaptığımız görüşmeler ve diyaloglar oluyor. Buna ek olarak şu ana kadar Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan ve Kürtleri anlatan Fransızca, Almanca ve İngilizce dillerinde 46 bin 500 bildiri dağıttık. 6 bin 250'nin üzerinde Sayın Öcalan'ı tanıtan biyografi şeklindeki broşürler ve 760 Demokratik Konfederalizmi anlatan kitapçık dağıttık. Şu ana kadar Öcalan'a Özgürlük Kampanyası çerçevesinde 2 bin 592 imza topladık. Ayrıca 10 binin üzerinde birebir görüşme yapıldı. Burada bir halk diplomasisi yürütülüyor. Yani Sayın Öcalan kimdir, Kürtler kimdir, neden buradayız şeklindeki sorulara cevap olduk. Nöbet eylemi tertip komitesi olarak Önderliğimizin başlatmış olduğu şu anki barış sürecini olumlu görüyoruz ve sonuna kadar destekliyoruz. Ancak şunu belirtmekte yarar görüyorum ki herkesin bir hassasiyeti vardır. Sürecin boşa çıkarılmaması için Medya Savunma Alanları ve Kandil'e yönelik devam eden operasyon ve bombardımanların durdurulması gerekiyor."

ERDEM İNAL/STRASBOURG

Kadınların 8 Mart'ını kutlayan PAJK, "Direniş sembolü olan, Rozaların, Claraların ve Leylaların hayallerini Kürdistan'daki mücadele ile yaşama geçiriyoruz" dedi.

Partiya Azadiya Jin a Kurdistan Koordinasyonu (PAJK) -Kürdistan Özgür Kadınlar Partisi- 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla yazılı bir açıklama yaptı. Kadınların 8 Mart'ını kutlayan PAJK, "Bizler Rozaların, Claraların, Leylaların hayallerini Kürdistan toprakları üzerinde yürütülen mücadele ile yaşama geçiriyoruz" dedi.

1857'de Chicago'da 129 dokuma işçisi kadının katledilmesi olayının üzerinden bir asırdan fazla bir süreç geçtiği belirtilen açıklamada şunlar belirtildi: "Ancak yaşananlar hiçbir zaman unutulmadı. Bugün kadına en büyük darbe kapitalist modernitenin sahte özgürlük dolu yaşam ölçülerinden geliyor. Önderliğimiz bu gerçekliği 'Kadın metaların kraliçesi olmuştur' diyerek çok açık bir şekilde formüle ediyor."

Kadın tarihi yazılmayı bekliyor

Bu durumun en vahim olan yanının ise, kadının bu köle yaşam ölçülerini bir kader sayması ve buna boyun eğmesi olduğu belirtilen açıklamada, "Bir yandan

PAJK: Hayallerini gerçekleştiriyoruz

toplum içerisinde böyle bir durum yaşanırken, diğer taraftan ise köle yaşam ölçülerine karşı, egemen sisteme karşı boyun eğmeyen, bir kadın gerçekliği ve kadın direnişi de var. Elbette ki, verili tarih içerisinde bunlar yazıl-

kadınları geliyor. Kürt kadınları olarak Rozaların, Annaların, Claraların, Leylaların hayallerini Kürdistan toprakları üzerinde yürütülen mücadele ile yaşama geçiriyoruz. Bu mücadele Önder Apo öncülüğünde başladı.

olduğunu iyi biliyor. Kürt kadının gücünü, iradesini, Önderliğine olan bağlılığı ile neler yapabileceğini her gün görüyor ve bundan korkuyor. Kürt halkı ve kadınları da işin gerçek yüzünü iyi görmekte" denildi.

Barış sürecinin mimari Öcalan

Bugün geline aşamada Türkiye kamuoyunun da önemli bir kesiminin barış sürecinin mimarının Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan olduğunu kabul ettiği de belirtilen açıklamada, "Bu süreci kazanacak olan özgürlük isteyen tüm halklardır, kadınlardır, Önder Apo ve onun özgürlük hareketidir. Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürt halkı diğer tüm bölge halklarıyla birlikte özgürlük statüsünü kazana dek mücadelemizi kesintisiz sürdürecektir ve kendi sistemimizi yaratacağız" denildi.

Özgür kadın militanları olarak, 8 Mart'ı böylesi tarihsel-güncellik içerisinde ele aldıklarını belirten PAJK son olarak, "Dönem görevlerimize tüm benliğimizle yüklenmişimiz kararlılığını belirtiyor, bu temelde Önderliğimizin ve tüm kadınların 8 Mart gününü kutluyoruz" dedi.

YENİ ÖZGÜR POLİTİKA

madı. Çünkü günümüzün tarihi erkek egemenlerin tarihi, erkek sistemini anlatan bir tarih. O yüzden kadın sistemi oluşturulmayı, kadının tarihi yazılmayı bekliyor" ifadelerine yer verildi. 8 Mart'ın özgürlük mücadelesinin önemli bir kilometre taşı olduğu da vurgulanan açıklamada devamla şunlar belirtildi:

"Dünyanın birçok ülkesinde kadın mücadeleleri yaşanmıştır ve hala da yaşanmakta. Ama şu bir gerçek ki, bugünü bir sembol olmaktan çıkarıp ona ruh katanların başında Kürt

Heval Sara PKK'nin ve PAJK'ın kurucularından biri olarak, Kürt kadının direniş sembolü oldu"

'En büyük alternatif PKK'

Tecavüz kültürünü geliştiren erkek egemenlikli zihniyetin ürünü olan Gladio'nun bu yüzden Kürt kadınların hedef aldığına da dikkat çeken PAJK açıklamasında "Paris'te yaşanan katliam bunun en somut kanıtı oluyor. Çünkü erkek egemen sistem, karşısındaki en büyük alternatifin PKK'nin ortaya çıkardığı özgür kadın gerçeği

Новый конфликт назревает между региональным правительством Курдистана (КРГ) и центральным правительством Ирака во главе с Нури аль-Малики, после объявления нового формирования военных сил под названием "Аль-Джазира и Бадиа" со штаб-квартирой в городе Синджар, который является частью спорных районов в области Ниневия, граничащей с Сирией. Этот новый военный спор между Эрбилем и Багдадом возник через несколько месяцев после спора по поводу иракских сил "Dijla" (Тигр), которые были дислоцированы на окраине города Киркук, и остаются там до сих пор, готовые помериться силами с курдскими силами пешмерга, так же направленными в регион.

Военная мобилизация в Мосуле началась в результате спора, который разразился между курдскими и иракскими силами в районе Земар в начале лета прошлого года, когда иракские правительственные войска попытались взять под контроль иракско-сирийскую границу в пределах территории Иракского Курдистана в районе Фишхапур.

Курдские возражения против передвижений иракской армии в северных регионах не являются новыми, начиная с 2008 года курды решительно выступают против любого иракского военного движения на "спорных" участках между двумя сторонами. Военная конфронтация почти последовала в Ханакине (к востоку от Багдада), когда Малики отпра-

Курдистан протестует против направления иракских сил в спорные районы на границе с Сирией

вил иракские войска, чтобы противостоять там курдским пешмерга. В прошлом году споры активизировались между курдами и аль-Малики, который был обвинен в одностороннем правлении, стремлении к восстановлению тоталитарного режима в стране и невыполнении политических договоренностей. Впоследствии, курды в сотрудничестве с Блоком "Иракия" во главе с Айдом Аллави, попытались, но не смогли лишиться доверия Малики.

Как только правительство

Ирака объявило несколько дней назад о создании штаб-квартиры сил "Аль-Джазира и Бадиа" в одном из бывших лагерей иракской армии в районе Синджар, жители Синджара вышли на демонстрации протеста против наличия этих сил в районе.

Джабар Явар, официальный представитель Министерства пешмерга в КРГ, заявил, что "с 2010 года, и в

соответствии с соглашением, подписанным между курдским Министерством пешмерга и иракским федеральным министерством обороны, ни одна сторона не может развернуть дополнительные силы в спорных районах без получения согласия от Высшего комитета министров и Верховного комитета по труду, исходя из потребностей конкретного региона". "Спорные территории", которым посвящена статья 140 конституции Ирака определяются, как все области, в которых живут курды,

арабы, туркмены и христиане, и которые были подвергнуты демографическим или административным преобразованиям во времена правления Саддама Хусейна. Это провинции Киркук, Мосул, Салахаддин и Дияла.

Иракское правительство оправдывает внедрение новых войск необходимостью защитить иракско-сирийскую границу от проникновения боевиков,

связанных с "Аль-Каидой", в то время как курдское руководство рассматривает этот шаг как желание Малики контролировать эти районы и распространить свое влияние на их для того, чтобы облегчить прохождение иранской помощи сирийским правительственным войскам через пересечение границы в районе Рабиа.

Последние несколько дней стали свидетелями распространения сирийского военного конфликта на иракской территории вдоль границы между двумя странами. Произошли перестрелки у сирийской границы в районе Ярабия, прилегающего к пограничному пункту "Рабиа" в провинции Ниневия, в результате чего были ранены несколько солдат сирийской регулярной армии, которые были доставлены в иракскую больницу для лечения. Иракское правительство также объявило несколько дней назад, что 48 сирийских и семь иракских солдат были убиты боевиками, когда иракская армия попыталась отправить обратно в Сирию сирийских солдат, которые бежали в Ирак после боев с сирийскими силами оппозиции. Курды считают, что Иран оказывает давление на Ирак в предоставлении военной помощи сирийской регулярной армии для того, чтобы победить вооруженную оппозицию. Это убеждение подкрепляется неожиданным визитом министра иностранных дел Ирана

Али Акбара Салехи в Ирак несколько дней назад.

Явар заявил, что курды официально уведомили Министерство обороны Ирака, что создание штаб-квартиры не согласуется с основами совместных действий.

Сотни жителей провинции Синджар вышли на улицы города Синджар и направились к лагерю в трех километрах к югу от Синджара в знак протеста против создания штаб-квартиры "Аль-Джазира и Бадиа". Они также угрожали проведением сидячих забастовок и перекрытием дорог.

Район Синджар, который находится рядом с сирийской границей, рассматривается как часть спорных территорий, охватываемых статьей 140. В настоящее время он находится в ведении уполномоченного из иракского Курдистана.

Комиссар города, Майсар Хаджи, говорит, что город не нуждается в этих войсках из-за отсутствия надлежащей координации между федеральными силами полиции, иракскими военными и пешмерга внутри города, который пользуется относительной безопасностью и стабильностью по сравнению с другими иракскими регионами.

Курдские и иракские власти провели ряд встреч для обсуждения вопроса о военном развертывании в районе Киркука, но эти встречи закончились больше месяца назад без результата. Министерство пешмерга заявило, что оно ожидает, когда иракское министерство обороны назначит дату следующего заседания.

Малики пообщался со своим сирийским коллегой

Премьер-министр Ирака Нури аль-Малики

получил телефонный звонок от его сирийского коллеги Мухаммеда Наджи аль-Отари впервые с лета прошлого года, когда произошел политический разрыв между

двумя сторонами.

Согласно заявлению офиса Малики, "во время разговора собеседники обсудили двусторонние отношения между двумя странами и пути их политического и экономического развития". В заявлении также говорится, что "обе стороны подчеркнули необходимость работать над следующими фазами развития отношений между двумя странами в целях достижения высших интересов двух народов". В Сирии

произошло народное восстание против правления режима президента Башара аль-Асада, которое переросло в вооруженный конфликт с правительственными войсками. Иракские границы с Сирией простираются на примерно 600 км у провинций Анбар и Ниневия с иракской стороны. Наблюдатели предупреждают, что обстановка в регионе в связи с сирийским кризисом начала принимать сектантский путь, который может захватить регион в целом и соседей Сирии в частности.

Курдские женщины Казахстана отпраздновали 8 Марта

Ассоциация "Барбанг" курдов РК, при поддержке спонсоров и активистов Ассоциации: Мустафаева Ш.А., Алиева А.З., Абдуллаева А.Ш., а также при содействии дирекции "Дома Дружбы" отметила международный женский день – 8 Марта.

Праздник проходил в круглом зале "Дома Дружбы", в котором собралось большое количество представительниц прекрасного пола. Это женщины из числа активисток Ассоциации и членов правления, ученые, предприниматели, врачи, учителя, а также представительницы этнокультурных объединений республики, директор "Дома Дружбы" госпожа Дукунова Г.О., председатель комитета по языкам Бахыт Мырзагазиевна и др.

Мероприятие открыл поздравительной речью президент Ассоциации "Барбанг" К.И. Мирзоев. Он отметил, что Ассоциация ежегодно проводит празднование международного женского дня, так как это не просто красный день календаря, а праздник, который отмечает почти весь мир. 8 Марта – замечательный день, посвященный тем, кто наполняет нашу жизнь нежностью и заботой – нашим матерям, женам, дочерям, сестрам.

Академик НАН РК, почетный президент Ассоциации Н.К. Надиров в своем выступлении отметил: "Этот день отличный повод, чтобы показать женщинам, насколько они важны в нашей жизни.

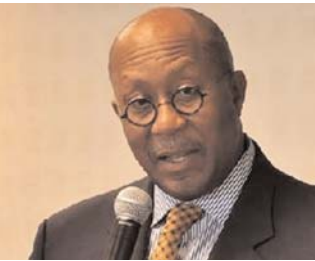
Именно поэтому 8 Марта – день, в который мужчины просто обязаны устроить для них праздник. Если вспомнить историю нашего народа, нам известно, что женщина-курдьянка всегда была помощником, соратником, опорой своему мужу и в радости и в печали. Также выступили и поздравили женщин с праздником члены правления, активисты Ассоциации: Алиев А.З., Мустафаев Ш.А., Дурсунов Ш.Р., Гасанов М.Ш., Калоев С.И., Гасане Хаджисулейман, Мамедов М.М.

Много теплых и красивых слов было сказано в адрес милых женщин, прозвучали пожелания семейного счастья, благополучия, здоровья. Всем участникам мероприятия были преподнесены подарки и весенние цветы. Для участников праздничного вечера был организован концерт силами курдских фольклорных групп "Нарин", "Месопотамия", а также ансамбля "Мидия".

Фатима Аслан, Корреспондент газеты "Жийана курд"

Америка и Ирак подписали торговое-инвестиционное соглашение

США вели переговоры с Ираком по рамочному

соглашению о торговле и инвестициях (TIFA) с 2005 года, когда был создан форум правительств двух стран для обсужде-

ния увеличения торговых и инвестиционных потоков. Торговый представитель США Рон Кирк заявил, что "после обмена дипломатическими нотами, в этом году прошло первое заседание Совместного совета по двусторонним консультациям о вопросах торговли и инвестиций...".

Объем двусторонней торговли между США и Ираком в прошлом году составил \$ 21,3 млрд.

Оппозиционные партии Турции и семьи жертв бомбардировки в Улудере, унесшей жизни 34 гражданских лиц в 2011 году, утверждают, что доклад, составленный парламентской комиссией об этом инциденте, является открытой попыткой прикрыть виновных, пишет "Today's Zaman".

"Народно-республиканская партия" (СНР), "Партия националистического движения" (МНР) и "Партии мира и демократии" (BDP) высказали резкую критику в адрес отчета, который включает в себя результаты исследований парламентской подкомиссии, и который гласит, что ни одно лицо или учреждение не виновато в гибели 34 гражданских лиц, убитых во время бомбардировки, проведенной турецкими военными в 2011 году.

Зеки Тосун, отец жертвы Мехмета Али Тосуна, сказал, что они надеялись на этот отчет. "Но доклад разбил нам в сердце еще раз."

Ферхат Энчу, брат жертвы авиаудара Серхата Энчу, заявил, что он не был удивлен.

Парламентский доклад по Улудере возмутил оппозицию и семьи жертв

"Прогноз правительства, данный после резни, был очевиден. [Их действия] были направлены на легитимизацию резни. Они создали комиссию, лишь чтобы успокоить общественное мнение и международную реакцию. Это отчет, направленный на защиту государства".

Единственный оставшийся в живых после авиаудара, Хасан Урек, сказал, что они ждали доклада полтора года только чтобы увидеть, что он не включает никаких конкретных фактов и достоверной информации. "Мы ожидали увидеть отчет с некоторыми твердыми фактами. Единственное, чего мы хотим, это чтобы виновные были названы".

Парламентская комиссия по расследованию авиаудара выпустила свой окончательный доклад о расследовании авианалета. Доклад говорит об отсутствии координации

между гражданскими и военными чиновниками, но не упоминает ни одного лица или органа, которые должны быть

привлечены к ответственности. В докладе не используется слово "катастрофа" и он не обнаруживает никаких "преднамеренных действий" в том, что произошло.

Первоначально турецкие военные заявили, что они приняли гражданских лиц, которые были местными контра-

бандистами, возвращавшимися с товарами из северного Ирака, за боевиков "Рабочей партии Курдистана" (РПК). Тем

не менее, эксперты, которые свидетельствовали в комиссии, заявили, что это маловероятно, так как изображения, сделанные с беспилотных летательных аппаратов, ясно показали, что это жители Турции, пересекающие границу на обратном пути.

Члены следственной ко-

миссии, которые являются депутатами оппозиционных партий, говорят, что доклад является неприемлемым. Депутат от СНР и член комиссии Левент Гок, заявил, что этот доклад останется черным пятном на истории комиссии.

Депутат МНР Атила Кая назвал доклад "фiasco".

Депутат от BDP Эртугрул Куркчу заявил: "Доклад представил бомбардировку как несчастный случай. Расследование коснулось только поверхности, но не пошло дальше, до генерального штаба и премьер-министра. Хотя это они несут ответственность за трансграничные операции". 76-страничный доклад включает оценки и свидетельства о развитии событий в день авиаудара от военных чиновников, местных администраций и местных жителей, а также спорное заявление от информатора из РПК, заявившего, что два члена РПК были в составе группы. Доклад не говорит ничего об органе или лице, отдавшем приказ о нападении.

"Альянс Курдистана": принятие бюджета усугубляет проблемы между Багдадом и Эрбилем

"Альянс Курдистана" - курдский блок в парламенте Ирака, объявил в субботу, что прохождение закона о федеральном бюджете, не включающего требований "Альянса Курдистана", является "ошибкой", и предупредил, что "это усугубит проблемы между Багдадом и Курдистаном, и сорвет усилия по прекращению кризиса в отношениях между двумя сторонами".

Член Альянса Курдистана,

Хасан Джихад заявил в интервью "Shafaq News": "Мы ждали и надеялись на

визит главы Регионального правительства Курдистана, Нечирвана Барзани, в Багдад для решения проблем и спорных вопросов между

Багдадом и Эрбилем, но утверждение бюджета снова выбило из колеи доверие

между сторонами". "Закон о бюджете четко маргинализирует и утверждает отсутствие заботы о курдах, и мы будем обжаловать его в федеральном суде; мы также предпримем меры, которые будут объявлены позже," заявил Джихад. Иракский парламент проголосовал в четверг большинством голосов за федеральный бюджет на 2013 год без учета требований "Альянса Курдистана". Разногласия в иракском парламенте вызвали задержку голосования по крупнейшему бюджету в истории страны на 2013 год, который оценивается в 118 миллиардов долларов.

Эрдоган назвал главным условием мирных переговоров разоружение РПК

Правительство Турции будет действовать в качестве собеседника во время продолжающегося мирного процесса, только если "Рабочая партия Курдистана" (РПК) сложит оружие. Об этом заявил 9 марта премьер-министр Турции Реджеп Тайип Эрдоган.

"Существует только одна вещь, которую вы должны сделать: вы должны сложить ваше оружие. Вы будете проводить свои политиче-

ские акты в парламенте. Если у вас есть идеи или мысли, которые вы хотите высказать, вы выскажете их. Если вы сделаете это, вы найдете собеседника", сказал Эрдоган, выступая в курдской провинции Сиирт на юго-востоке Турции, где он был избран в парламент впервые после отмены его избирательного запрета в 2003 году.

Эрдоган снова попросил местных жителей поддержать "процесс урегулирования" и подтвердил свое пренебрежение к этническому национализму, настаивая при этом, что его правительство не примет ничего, что будет оспаривать неделимость Турции. "Двенадцать лет назад мы сказали "нет" этническому национализму. Мы сказали "нет" политике отрицания и ассимиляции. Мы также против регионального национализма. Восток будет точно таким же, как и Запад", цитирует премьера газета "Hurriyet Daily News".

BDP готова обсуждать предложение АКР о президентской системе правления в Турции

"Партия мира и демократии" (BDP) дала зеленый свет правящей "Партии справедливости и развития" (АКР) на замену существующей системы парламентской демократии на президентскую систему в новой конституции Турции. Депутат BDP Алтан Тан сказал, что его партия считает, что это предложение открыто для обсуждения.

"Мы обсуждаем многие вопросы. Почему мы не должны обсуждать президентское предложение АКР? У нас нет с этим проблем", заявил Тан в интервью газете "Hurriyet Daily News".

"Если предложение [о президент-

ской] системе поступит, мы его рассмотрим. Мы можем согласиться с

некоторыми частями и отказаться от других... Мы открыты для обсуждения этого вопроса".

Газета "Milliyet" сообщила ранее, что Абдулла Оджалан, заключенный лидер "Рабочей партии Курдистана" (РПК), поддержал предложение АКР во время визита к нему делегации прокурдской партии BDP 23 февраля для переговоров по мирному решению курдского вопроса в Турции.

Атилла Карт, депутат "Народно-республиканской партии" (СНР), сообщил "Hurriyet Daily News", что BDP склоняется к президентской системе. "Я вижу, что они ожидают выгоды от предложения АКР. Но я не могу сказать, что они объединились под этой идеей", сказал он.

Армия налагает запрет на велосипеды, мотоциклы и тележки в Мосуле

Командир дивизии генерал-майор Али аль-Фураджи заявил представителям СМИ: "Эта процедура была введена с утра до дальнейшего уведомления из-за опасений беспорядков или актов саботажа. Все нарушители ответят в соответствии с законом".

Как мы уже сообщали, в пятницу полицейскими силами были застрелены 2 демонстранта на площади Ахрар в Мосуле. Еще восемь были ранены.

Министерство внутренних дел объявило о "формировании следственного

комитета из членов служб безопасности, действующих в провинции Ниневия, по расследованию обстоятельств этих событий".

Согласно заявлению министерства, им была получена информация о "лазутчиках", вооружавших демонстрантов и скандировавших лозунги: "Война, война!". Очевидно, запрет на велосипеды, мотоциклы и тележки, по мнению сил безопасности, должен помочь в предотвращении столкновений демонстрантов и полиции.

ДИПЛОМАТ

№ 9 (208) 11 - 17 Март 2013 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент Барзани встретился с лидером Иракии

6 марта президент Курдистана Масуд Барзани обсудил с главой "Списка Иракия", Айядом Аллави, политическую ситуацию в Ираке. Стороны обменялись мнениями по необходимости учета интересов всех составляющих Ирака в целях урегулирования кризиса в стране.

Вчера Мулля Бахтиар, глава управделами политбюро Патриотического союза Курдистана, Хаким Кадир, член исполнительного органа ПСК и член политбюро ПСК и Омар Фатах, член политбюро ПСК, приняли в офисе ПСК в Сулеймании делегацию Партии трудящихся Курдистана (ПТК) во главе с секретарем партии Бленом Абдуллоем.

В ходе встречи стороны обсудили ряд вопросов, связанных с ситуацией в Курдистане, Ираке и в регионе. Они также изучили пути укрепления совместных отношений между ПСК и Партией трудящихся Курдистана. В начале встречи, Мулля Бахтиар пролил свет на происходящие в Ираке и регионе и поделился своим взглядом касательно данных вопросов.

Говоря о последствиях «арабской весны», которая

ПСК приняло делегацию ПТК

прошла волной в арабских странах, Мулля Бахтиар сказал, что политический подход Мусульманского братства и других недемократических сил зашли в тупик. Он также высказался о позиции

в Ираке. Со своей стороны, делегаты от Партии трудящихся Курдистана поблагодарила политического бюро ПСК за теплый прием и подчеркнули необходимость активизации совместных

ПСК по вопросам Западного Курдистана, сказав что ПСК всегда останется на стороне демократии. Позже, стороны обсудили политические вопросы и напряженности в Ираке. В свою очередь, Мулля Бахтиар сказал, что ПСК выражает поддержку интересов курдского народа

отношений. Делегаты от Партии трудящихся Курдистана пожелали президенту Ирака Джалялю Талабани скорейшего выздоровления и подчеркнули важность роли президента Талабани в иракском политическом процессе. rikpb.org

ПСКмедиа

«Путь Креста» армянских паломников в Турции

Армяне Стамбула начали паломничество под названием «Путь креста». В планах представителей стамбульских армян – посетить ряд турецких городов, где есть армянские церкви.

Литургии намечаются в Кесарии, Искендеруне, Хатайи.

Об этом сообщает информационный сайт Haberler. Уже была отслужена первая литургия в Кеса-

рии, в церкви Сурб Григор Лусаворич. Литургию отслужил священник Григор Даманян. В литургии приняли участие ар-

мяне со всего мира, также епископ Саак Машальян. «Кесария стояла у истоков нашей веры. Христианизация армян началась с Просветителя. Этой литургией мы выполняем свой долг и вспоминаем Григория Просветителя. Мы благодарны Богу за то, что есть эта церковь. Раньше Кесария была христианским центром. Этот город имеет очень важное значение для нас», - сказал Машальян.

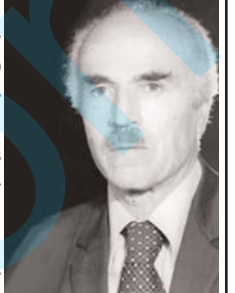
ПСКмедиа

ПОСЛЕДНЯЯ страница

Памяти Гани Блуриана

Два года назад, 10 марта 2011 года в Германии умер видный деятель освободительного движения иранских курдов Гани Блуриан.

Гани Блуриан – один из основателей Комитета "Жинова Курдистан", на основе которого была создана Демократическая партия Иранского Курдистана. Во времена Мехабадской республики он был командирован партией в Азербайджанскую Демократическую Республику для прохождения военного обучения. После ликвидации Мехабадской Республики и казни Кази Мухаммеда, Гани Блуриан реорганизовал и возглавил ДПК. Блуриан выпускал журнал "Шорави" и газету "Реге" - органы партии. Он был арестован и приговорен к смертной казни, замененной пожизненным заключением. Проведя в тюрьме 25 лет, он вышел на свободу после революции 1979 года. После революции Блуриан возглавил умеренное крыло ДПК, которое выступало против вооруженной борьбы с тегеранским правительством, за мирный компромисс и союз с левой иранской партией "Туде". В результате, он вышел со своими сторонниками из партии и создал новую организацию - "ДПК на платформе 4 конгресса". В качестве лидера этой организации, Блуриан поддерживал тесные отношения с иракской ДПК. После разгрома хомейнистским режимом левых сил, Блуриан жил в эмиграции в Европе. Президент Курдистана Масуд Барзани написал в день смерти Блуриана: "Мы потеряли преданного друга, видного деятеля курдского народа, который всегда останется в истории Курдистана как один из виднейших революционеров..."

Демонстрант застрелен полицией в Мосуле

Источник в местной полиции заявил в пятницу, что один демонстрант был застрелен полицейскими силами в Мосуле.

Агентство "Shafaq News" цитирует заявление полиции, сообщившей, что "один из участников акции на площади скончался после драки с федеральной полицией". очевидцы рассказывают, что в центре площади во время демонстрации были слышны выстрелы. Ранее несколько демонстрантов были убиты, а другие ранены силами иракской армии в городе Эль-Фаллуджа, что вызвало большое возмущение.

Allah rəhmət eləsin!

«Diplomat» qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleyman, şair Nəriman Əyyub, şair Tariyel Küskün, Mahir Həsənov və Akif Həsən-zadə tanınmış yazar, kürd xalqının müdrik ağsaqqalı, **Famil Cəbi oğlu Süleymanovun** vəfatından kədərəndiklərini bildirir, onun yaxınlarına, ailə üzvlərinə, xalqımıza dərin hüznə başsağlığı verir və Allahdan səbr diləyirlər.

Sumqayıt şəhər 1 saylı xəstəxananın Urologiya şöbəsinin müdiri Əhmədli Həsənov və qardaşları Arif Həsənov, Vaqif Həsənov, Akif Həsənov ailə üzvləri ilə birlikdə Qasım Qasımova əmisi,

Famil Süleymanovun vəfatından kədərəndiklərini bildirir, onun yaxınlarına, ailə üzvlərinə, xalqımıza dərin hüznə başsağlığı verir və Allahdan səbr diləyirlər.

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:

Ramiz Cəbraylov

Xüsusi müxbir:

Sakit ÇIRAQLI

Региональный корреспондент:

Усуб ТЕЙФУР

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı 40, soyaq

S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində uyğun sahifələnilib və "Bəxtiyar-4" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFS 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500